

IX. ÉVF. 1908 12. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZE GÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó közepén.

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

A katolikus olvasóközönséghez.

Az Örökimádás tizedik évfolyamába lép. Tizedik éve immár, hogy kitartással, hűséggel és becsülettel szolgáljuk a szeplőtelen zászlót, a melynek jelszava ez: Oltáriszentség! Katolikus öntudat!

Ez újesztendő küszöbén új előfizetésre szólítjuk fel a katolikus olvasóközönséget, azon szent meggyőződéssel, hogy a folyton növekedő érdeklődés és pártolás mellett mindinkább tartalmassabbá, változatossá és érdekessé tehetjük lapunkat, hogy az újabban fellendülő katolikus sajtó igényeinek megfelelően a lelkek ezreit az eucharisztikus Úr Jézus imádására vezessük!

Az évi előfizetés továbbra is csak 3 korona.

A ki tíz új előfizetőt gyűjt és az összeget beküldi, ingyen kapja meg az oltáregyesületek ötvenéves jubileumára az 1909. év folyamán kiadandó remek kiállítású emlékkönyvünket

Az Úr Jézus áldása legyen mindnyájunkon!

Boldog karácsonyi ünnepeket kíván,

Budapest, 1908. dec. 15.

az Örökimádás szerkesztősége.

Az oltáregyesület rendes tagjaitól 1908. április hóban befolyt díjak:

Stern Irma 5 k, Bacsek Anna 2 k, Takács Gizella és Karolin 4 k, Csiz Katalin és Mária 6 k, özv. Dauda Jánosné 50 f, Godec Mária 60 f, nagys. Binder András úr szatmárnémeti, a püspök úrtól 50 k, a papság 140 k, a hívek 8 k, a kálmándi hívek részéről 10 k 44 f, ft. Tahy Ábrahám a Dobó-ruszkai tagoktól 33 k 30 f, Madaras Józsefné 6 k, Tót Jánosné 4 k, Kubát Rozália 4 k, Néveri Mária 2 k, Obrncsai Adél 2 k, Schnürer Mária 30 f, Zweekits Jánosné 2 k, Raftl István és neje 2 k, Fabin Ludimlla 4 k, Beckett Reginald és neje 10 k, Smelovszki Emma 4 k, Ernst Béláné 2 k, Ivanovits Teréz 4 k, Schambach Ludmilla 2 k, Kollátsek Róza 2 k, Szőke Mária 2 k, Szilvássi Mártonné 4 k, Kajdos Józsefné 1 k, Simon Józsefné 60 f, Farkas Istvánné 1 k, Polonyi Karolin 1 k, özv. Tichy Józsefné 4 k, Tolt Ignác, Angela, József és Mária 6 k, Bakos Ilona és Tót Orbánné 90 f, Porje Józsefné 2 k, Schober Paula és Irma 8 k, özv. Gombos Imréné 1 k, özv. Gemeiner Istvánné 6 k, Rétey Fadgyas Benőné 2 k, Leinner Mihály és neje 4 k, Pap Julia 2 k, Gyukóci Éva 3 k, Pech Istvánné 4 k, Peitler Ida 1 k, Újlaki Károlyné 1 k, Herfort Irén terjesztő által Podhracki István 2 k, Bálint Lujza 2 k, Sneider Jozefa 24 f, Kovács Mihály és neje 2 k, Brabant Ferenczné 2 k, Bosko Tizza 2 k, Stark Erzsébet 24 f, összesen 10 k 48 f, Tót Irén 4 k, Jánosi Aladár és Lujza 4 k, Serfőző Gyuláné 2 k, Nyako Mária 24 f, Timár Erzsébet 24 f, Gazder Józsefné 1 k, Rábocki Pálné és Erzsébet 2 k, Horvát Anna 2 k, Molnár Karolina 1 k, Sóki Józsefné 2 k, Bittner Mária 1 k, Szova Jánosné 2 k, Prém Adrienne 2 k, Szabó Mária 1 k, Dlugolinszki Mária 3 k, Vaymár Szidónia 2 k, Kuruc Lajos 50 f, Miskó Józsefné úrnő által, Höcker György és neje 8 k, Höcker Aranka 1 k, Csifár Amália 1 k, Hübner Ferencz és neje 4 k, Ertl Anna 2 k, Weitracher Julia 2 k, Gruber Konstantin 2 k, özv. Valentin Antalné, Antal és Júlia 10 k, Cseh Andrásné 2 k, Német Emma 2 k, Gürsch Jánosné 2 k, Rusznák Károlyné 2 k, özv. Göttlicher Vincéné 4 k, Bartolotti Edéné 8 k, össze-

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Jászolod előtt. — *E. K.:* Jézus szülőföldjén. — *Szepessy László:* Karácsony a mennyországban. — *Reviczky Aladár C. M.:* Szent Paszkál életrajza. — *Szirmay Ilona:* X. Pius korának vértanúja. — *Dr. Herodek Antal:* A XV. századbeli körmöczbányai oltáregyesület. — *P. A. L.:* Az Oltáriszentség a krakói sóbányában. — *Sík Sándor:* Az okos szűzek között. — *Madaras Aurél:* Az iskolás-
gyermek és a gyakori szentáldozás. — Templomberendezés. — *Szepessy László:* A muedzin. — A mindennapi szent áldozás apológiája. — *Tichy Sándor C. M.:* Szemelvények. — Magyarország és a nagyvilág. — *Prohászka Ottokár:* *Elmélkedések.* (A szent Szűz Karácsonyestéje.) — Hit és haza.

~ Jászolod előtt ~

KARÁCSONY este van, elmegyek az Örökimádás templomába. Az élő hit vezet, mert hiszem, édes Jézusom, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentségben jelen vagy. Itt vagy közöttünk, mindenható Istenem, ki egykor érettünk bűnös emberekért s a világ üdvösségeért Betlehemben a világra születél. Ez a templom is Betlehem: Kenyérnek háza. Te vagy az angyalok kenyere, az üdvözülteknek örök eledede és itt e földön lelkünknek tápláléka. A sziklabarlang e templom, a jászol ez oltár; pólyád, melyben elrejtzel, a kenyérnek szinei; a csillag, mely hozzád vezet, az örök-mécs, a folyton tündöklő hitnek és az érted lángoló szeretetnek jelképe. Nem irigylem én a pásztorokat, nem irigylem én a bölcseket, hisz én is élő hittel imádlak, szemlélek, illetlek, enyém vagy egészen, mint az övék voltál. És hogy hitem még nagyobb legyen érdemekben, ez oltárod jászolában nemcsak istenségedet, de emberségedet is elrejtéd előlem. Mi boldogság! Mi csodálatos titok! Mily gazdagsága örök szeretetednek. És mégis az a titokzatos betlehemi éjszaka most is oly szomorú, mint akkor volt; városaink, falvaink betlehemi emberekkel vannak telve, kik nem adnak szállást Tenéked, s hideg közönnyel nézik isteni szülődet. Mindenre gondolnak, csak Tereád nem. Csak a pásztorok és bölcsek jönnek Hozzád ma is, tanulni Tőled, hogy Hozzád hasonlók legyenek. Isteni gyermek! Te mondod nékik: Ha nem lesztek olyanok, mint a gyermekek, nem mentek be mennyek országába!

Gyermekké leszek előtted, beszédes mint a gyermek. Megértem szent Jeromost, a ki harminczöt évig élt a betlehemi barlangban, s valahánvszor

a mosolygó csillagos égnek azt a darabját szemlélte, mely az igazat a földre harmatozta, felkiáltott: Boldog vagyok, mint a gyermek? Kenyeret kérek, mennyei kenyeret, éhezem és szomjúhozom az igazságot! S valahányszor elmerengett a dús legelőn, hol a pásztoroknak az angyal megjelent s tekintete reá esett a barlangra, a melyben születél, úgy kiáltott fel: Valahányszor e helyre tekintek, a hol Üdvözítőm született. megnyílik ajakom, beszédes lesz nyelvem, mert még most is itt látom magam előtt s imádom őt. Édes Jézusom, mondom neki, mily szegény jászolban pihensz itt üdvösségemért! Mit adjak érte néked, testté lett Ige? Mintha a gyermek ajkait hallottam volna: Jeromos, nem kívánok én tőled mást csak énekeld vigan tovább: Dicsőség mennyben az Istennek! De én nem nyugszom meg ebben és szabódom: Nem Istenem, kell hogy valamit adjak tenéked, odaadom minden pénzemet, kincsemet. És ő felelé: Jeromos, hiszen az ég az enyém és a föld is, nincsen szükségem reá. Add inkább pénzedet a szegény embereknek, úgy veszem, mintha nekem adtad volna. És én feleltem: Megteszem a mint parancsolod; de nem nyughatom, neked is kell adnom valamit, mert bánatomban meghalok. És szólott a gyermek: No jól van Jeromos. Ha már oly bőkezű vagy, hát megmondom, hogy mit adj nekem: Add nekem bűneidet. Hogyan? Kérdezém, mit csinálsz véle isteni gyermek. S ő felelte: Vállaimra veszem és elviszem, hogy soha többet nem látod őket, megváltalak. Így szólott a gyermek és én öreg ember sírni kezdtem. Édes jó gyermek, suttogták ajkaim, te legyőzted az én szívemet, a te szereteted nagyobb, mint mindnyájunké: vedd hát a mi az enyém és add a mi a tied, vedd el bűnemet és add boldogságodat!

Jézus szülőföldjén

Uszó templom a Földközi-tengeren.

MARSEILLE kikötőjéből rendes zarándokjáratok mennek a szentföldre. Valamikor innen indultak el Palesztinába a keresztes vitézek gályái. Ezúttal a hajó neve *Étoile*, azaz csillag.

Mária vezérli, a tenger csillaga. Sokan azt fogját gondolni, hogy az *Étoile* is csak olyan közönséges személyszállító hajó, mint a Lloydok, vagy a Messagerie Maritime hajói, melyek a Levantében közvetítik a személyforgalmat. Ne tessék ezt hinni. Ez egy utazó templom a tenger hullámai felett. Sajnos, Magyarországon igen kevesen tudnak róla, pedig hogy hire nagy és jó, mutatja az internacionális társaság, mely vele utazik.

Az assumpcionisták életre való kongregációja, melyen az egyház-üldöző francia kormány először kezdte ki a katolikus egyházat, évenként

kétszer *Pélerinage de Pénitence à Jerusalem* elnevezés alatt zarándoklatot rendez a Szentföldre; husvétkor és a nyári szünidőben. A vállalatnak külön e célra berendezett hajója az *Étoile*. Tágas kápolnával, hol egyszerre 17-en misézhetnek. Jelenleg 180-an vagyunk a hajón, ebből 90-en papok; ha az idő kedvező, naponként 90 szentmise-áldozatot mutatnak be. Hogy mily jó hire van ezen zarándoklatnak, mutatja a résztvevőknek serege. Van itt Ausztráliát kivéve minden világrészből. Vannak brazíliaiak, kiknek 10 napi tengeri utat s másfél napi utat vasuton kellett tenniök, hogy az utazás kiinduló pontjához, Marseillehez érjenek.

A zarándokok legnagyobb része francia, de vannak elzásziak, lotharingiaiak, egy egész asztalra való angol (skót, ír, angol). Belgiumból körülbelül huszan, Braziliából öten, köztük két fiatal bányászakadémiai tanár, ketten vannak Canadából, egy család Uruguayból, négyen Olaszországból. Van egy mexikói, 1 perui, 4 palesztinai, s ketten vagyunk magyarok. Felesen vagyunk világiak s felesen papok. Az utazás zarándoklati jellegét megadják az ájtatosságok, melyeket az assumpcionista atyák igen épületesen rendeznek. Tegnap este felszólítottunk, hogy egyesítsük imáinkat az épp most Lourdesban időző francia nagy nemzeti zarándoklattal, mely 100.000-nyi tömeggel időzik most Massabielle sziklájának árnyékában s melynek különös fényt és jelentőséget ad négyszáz csodálatosan meggyógyultnak csoportja, kik hálaadásul a jubileumi zarándoklatra összegyűltek. Az ünnepség fényének emelésére a hajót lampionokkal aggatták tele s a lourdesira emlékeztető procession aux flambeauxt rendeztünk, égő gyertyával kézben körmenetben körüljártuk a hajót, az improvizált lourdesi barlang előtt megállapodtunk, a superior beszédje után görögtüzek gyultak ki a hajón s gyönyörű rakettákat eregettek a magasba. Ma reggel pedig, minthogy hajónk épp azon a tengeren jár, melyen annyi keresztes vitéz lelte halálát a Szentföldért küzdött harcokban, nagy asszisztenciás gyászmisét tartottak, melynek végével a celebrans a hajó farára állt ki s a libera után a tenger felett, eme nagy sír felett, mint mi a templomban a tumba felett mondotta el az absolutiót ama ezernyi lélek felett, kik a szentföldért küzdve, a hullámsírban várják a feltámadást.

Naponként kitünő szónokok tartanak konferenciákat. A latin istentisztelet után az assumpcionisták azon tagjai, kik a kelet eredményesebb misszionálása céljából fölvtették a pápa engedélyével a görög ritust s kiket Konstantinápolyban vettünk föl, görög ritus szerint miséznek s szüntelenül az Eucharistia áldásában részesítik az Úr Jézus szülőföldjére zarándokolókat.

Akkor lesz csak igazán világbéke, ha torpedók, keresztesek és más hadihajók helyett egy ilyen eucharisticus flotta fog megjelenni a Földközi-tengeren.

E. K.

KARÁCSONY A MENNYORSZÁGBAN.

Felhők lilás kárpitja szertelebben
 És minden földi fénynél ékesebben
 Kitündököl a csodaszép mennyország,
 A hol mosolyognak édes angyalocskák,
 Kik pillangózva lengenek sűrögvé:
 A földre le, föl égbe s újra földre!
 Haffyúfehérke szárnyuk zengve csattog,
 Mint nádasok, ha szél dudol alattok;
 Kövér kezecskéjük szorongva tart
 Egy-egy reményszínű fenyősudart.
 Arczuk a munka gyöngyét ontja földre
 S hulltán finom kristályokba fagy össze,
 S az izzó munka közt sűrűn pereg:
 Alant hónapok hívják az emberek.

Felöltözik a föld fehér ruhába.
 — Mint első áldozásra a leányka —
 A szent karácsonyt várja ünnepelve,
 Gyermek kacajba csendül játszi kedve.
 A korán ébredő, agg templomoknak
 Öreg harangjai vigan konognak;
 A hajnali miséknek zengő ajka
 Epekedő vágy álmait sóhajtja:
 Bohó pásztorjáték előre festi.
 Hogy a szent est költészete ezernyi:
 Előre is gyönyörködik a föld,
 Oh, mert ez est minden szívet betölt,
 Kis angyalokra hat a föld fohása,
 Sietnek is akár a gyors hangyácska;
 Legszebb fenyőcskék már az égbe vannak
 És gazdagodnak a szegény, zöld galyak.

A hold ezüstsugárait czibálva,
 Letépvé aggatják a kicsi fákra:
 A nap aranyfényével aranyozva
 Ott csüng mosolygva alma és diócska;
 Fehér gyertyácskákat a tejút adja,
 Parányi kis rudakká aprogatva:
 Pazar színesek is farkán teremnek,
 Szindús szivárvány az anyjok ezeknek.
 Játékszereiket az angyalocskák
 A hintázó ágakra rábagozzák.
 Báránfelhők pöttön báránra válnak,
 Fülevelekkel játszi harcra szállnak,
 Amíg felszúrva holtra merevednek,
 Béget ügyis helyeffők majd a gyermek!

Karácsonyfák díszből rogyottan állnak.
 Percz pihenőt vesztve lenek a szárnyak,
 Picziny kacsók, mik bizva fáradoztak,
 Dúsítva ágait a mély vadonnak.

Jézuska jön most aprón tipegetve,
 A szent karácsonyfákat nézegetve;
 Itt-ott igazgat s merre elhalad,
 Mindegyik fára áldást, csókot ad.
 S az angyalok a fákat felkarolva
 Repülnek a földünk felé dalolva,
 S a hol vidám csapatjok lengve szárnyal,
 Szentelt öröm fuvalma reszket által;
 Álomszerű dal, halk tengermorajlás,
 Szűz rügyfakasztó, lágy favaszi zsongás,
 Valami dallam, mely remegve ébred,
 S foszlódva elhal, mint csodás ígézet...

Mint hullócsillag, fényivet ír égre.
 Nyomukba gyúl a menny sugára, fénye,
 Szelid verőfény, mely nem perzsel, éget,
 De szívbe lop varázst, gyönyörűséget:
 Fehér színek lilíomos zománcza
 Örök bájtt csokol a mesék honára,
 A mely mesén uralkodó való,
 A föld képzelmeit tulszárnyaló:
 Ez a mennyország angyalos világa,
 Fürödve szűz erények illatába.
 S bármennyi száll a földre fát czipelve,
 A menny pezsgő angyalfejekkel telve;
 Fény, illat és dal egyre változatlan,
 Miként örök hó bérczi szirtfokokban.

Karácsonyalom ül a föld szemén.
 Kis ablakokra pirt színez a fény.
 Hány zsuppos ablak csalfa jégvirága
 Olvad lehedre, szeretet sugára!
 És fényből, dalból szőtt glória árad
 Szent zászlajául a vidult világnak.

Jézuska küldte angyali ajándék,
 — Mire a gyermekálom láza várt rég —
 Fölzendíti a házak méla csendjét
 S a vén földet fiatalítja emlék.

Kis angyalok dalolva visszaszállnak,
 Diszítgetik fáját a menny honának:
 A földbe tűzve láthatatlan törzse,
 Gyertyái csillagok tüzes özönje;
 Kerek világnak millió csodája
 Angyalajándékként kerül reája.
 S mindezt a kis Jézuska osztja széjjel,
 El is fogadják szent gyönyörűséggel;
 S a hű őrangyaloknak általadva,
 A földi fákra jut minden darabja:
 A hol Jézus örök lakása van,
 Karácsony ott úgy is határtalan!

Szepessy Bászló. (Hit és haza.)

Szent Paszkál életrajza

KILENCZEDIK FEJEZET.

A béke angyala.

PASZKÁL nemcsak a vigasz angyala, de a béke angyala is volt. Hüen követte szent Ferencz eme szabályát: «Ha valamely házba léptek, mondjátok: Pax huic domui, Békeség e háznak!»

Paszkálnál ez nem volt gondolat és érzelem nélküli szólásmód, hanem kívánság és e kívánság életre hívása. A haragban élő családok Paszkálhoz fordultak, hogy nekik a békét meg hozza.

Mélységes hitből fakadó egyszerű szavai oly benyomást tettek még a legmegátalkodottabbra is, hogy nem tudott ellenállni. A mi a legjelesebb theologusoknak nem sikerült, azt Paszkál egyszerű szavakkal elérte: a legkeseredettebb ellenségeket is kibékítette. Ennek igazolására a sok közül csak egy példát hozunk föl. Maga, az esemény hőse, Crespo Márton ezt így beszéli el:

«Még egész fiatal voltam, midőn egy este édesatyámnak törrel átszúrt holttestét hozták haza. Ellenségei orozva meggyilkolták. A közvélemény jól tudta, kik voltak a gyilkosok, de a bizonyítékok hiányoztak. Az igazságszolgáltatás tehetetlenül állott s a bűnösöket nem ítéltte el. Anyám, bátyám és én boszút esküdtünk a gyilkosokra. Szivemben a harag szenvedélye mély gyökeret vert. Anyám, ki vallásos volt, gyóntatóatyja tanácsára föladta a boszú tervét és megbocsátott a gyilkosoknak. Nehezebben ment ez bátyámnál, de végre ő is megbocsátott. Én csökönyösen ragaszkodtam tervemhez.

Évek multak. A szenvedély bennem fokozódott, valóságosan szomjuhoztam ellenségeim vére után. Ebből nem csináltam titkot. Csak tizenhétéves voltam, de vas akarat erővel. A gyilkosok rettegetek tőlem. A loretói páterek sokszor próbáltak megtéríteni, de hiába.

Egy nagypénteken, helyi szokás szerint, a leleplezett feszülettel a városban körmenetet tartottak. Barátaim fölhasználták e megható szertartást, hogy engem a megbocsátásra bírjanak. E célból fölkertek két pátert, kik hozzám jöttek. Megragadtak minden eszközt, igyekeztek meggyőzni, de mindhiába.

Beszédjök engem még makacsabbá tett.

Végre dühösen fölkiáltottam: «Ugyan ne kinozzatok tovább. Hiába beszéltek — én meg nem bocsátok!»

Ekkor felém közeledett Paszkál testvér, kit eddig észre sem vettem, karon fogott, a szoba egyik szögletébe vezetett s szomorúan mondá:

— Édes fiam, csak az imént láttad a megható jelenetet, mely elénk állította Urunk kínszenvedését. A megfeszített iránt való szeretetből, bocsáss meg édes fiam ellenségednek.

— Igen, atyám — mondám mély meghatottsággal — Isten iránt való szeretetből megbocsátok teljes szívemből.

Az Isten kegyelmének egy sugara ért s én többé nem voltam a régi. Megváltoztam. Vért szomjazó farkasból szelid báránnyá változtam. A körülöttünk álló emberek megindulva tekintettem reá. Midőn Paszkál kijelentette, hogy megbocsátok, az emberek hálálkodó s örömteljes szavakban törtek ki s áldották az Urat csodálatos kegyelmeért.

Megtérésem őszinte és tökéletes volt. Sohasem hittem volna, hogy ez lehetséges lesz. Emberi hatalom hiába kényszerített volna erre, csak Isten győzedelmeskedhetett rajtam».

Ha szentünk' felebaráti szeretetének teljes képét akarjuk szemlélni, úgy nem hallgathatjuk el a következőket.

Paszkárra, mint portástestvérré bizták az idegenek kiszolgálását. Az idegeneket a kolostor egyik szárnyában szállásolták el. Paszkálnak itt annyi dolga akadt, hogy ez még egy erős frátert is igénybe vett volna. Sokszor megtörtént, hogy a beszélni szerető vendégek vacsora után annyi kérdést intéztek Paszkálhoz s oly szívesen hallgatták feleleteit, egyszerű, de kegyelemkisérté, bölcs társalgását, hogy néha 11 óra felé mehetett csak aludni. Azért az éjféλι zsolozsmához ő jelent meg legelőször a kórusban.

Jó szívének szeretetét főleg az ártatlan gyermekek érezték. Örült, ha a gyermekek köréje sereglettek, mert nagyon szerette őket s ők is ragaszkodtak, vonzódtak az egyszerű, ártatlan gondolkozású testvérhez. Valahányszor csak tehették, ujjongva futottak a kolostorba, hogy a jó Paszkál testvért láthassák, szavait hallhassák. A villareali tanítók tanítványaiknak nagyobb örömet nem tudtak volna okozni annál, mint hogy a fiúkat a loretói kolostorba Paszkálhoz vezették. De maguktól is örömmel jöttek Paszkálhoz. A mint kiléptek az iskolából, siettek a jó testvérhez, ki nekik oly kedvesen, érdekesen tudott beszélni a jó Istenről, a bold. Szúzról, a gyermekek kötelességeiről, hogy a fiúk nagy érdeklődéssel hallgatták szavait. Aztán kisebb ajándékokat osztott ki közöttük, gyümölcsöt, virágot, képet s a gyermekek megelégedve tértek haza. Otthon hűségesen elmondták mindazt, mit nekik Paszkál testvér beszélt és nagy gonddal őrizték, mint ereklyét, a szent testvértől kapott ajándéktárgyat.

Ép így keresték föl őt a kis leányok is, kik nem akartak fitestvéreik mögött maradni.

Midőn egyik szerzetestársa kérdezte őt, hogy miért szereti annyira a gyermekeket? így felelt:

— Minden kis fiúban a gyermek Jézust tekintem és minden kis leányban a bold. Szüzet.

Az bizonyos, hogy szentünk példája és szavai mint az erény magvai hulltak a gyermeki szivekbe s idővel jó termést hoztak.

Amint szerette a betegeket, szegényeket, gyermekeket, úgy szerette rendtársait is. Otthon is a béke angyala volt. Senkivel sem civódott, egyenetlenkedett, vitatkozott, hanem mindenkivel szent egyetértésben, békében élt. A kolostort a legnagyobb rendben, tisztaságban tartotta. P. Navarro Márton így szólt róla: «Tizennégy évig éltem Paszkál testvérrel és mondhatom, hogy dolgait oly tökéletesen végezte, hogy semmi kívánnivalót sem hagytak magok után».

A ferenczrendi zárdák ebédlőiben a bold. Szűz szobra áll, melyet rendszeren virágokkal szoktak díszíteni, Paszkálnak egyik legnagyobb öröme az volt, ha e szobrot a legszebb virágokkal ékesíthette s előtte gyermeki szívből fakadó ájtatosságait végezte. Ha nem volt senki az ebédlőben, e szobor előtt Mária-énekeket énekelt, letérdelt, kérte a szent Szűz áldását s följánlotta neki a szegények számára gyűjtött eledelt. Az ételkiosztásnál a hit elvei szerint járt el. A legjobb s legizletesebb darabokat az elüljáróknak, betegeknek, gyengélkedőknek adta.

Midőn a melléje rendelt testvéreket tanította a házi teendők végzésére, így szólt;

— Ha a szobákat tisztogatjátok, gondoljatok saját lelketekre — tisztogassátok meg azt is a bűnnek szennyétől.

A főnöke egyszer próbára akarta tenni engedelmisségét, azért ezt mondta neki:

— Ha valaki keres, mondja, hogy nem vagyok idehaza.

Paszkál némán állt a guardián előtt, aztán így szólt:

— Atyám, azt mondom majd az embereknek, hogy nagyon el van foglalva.

Nem — felelé a guardián — mondja, hogy nem vagyok idehaza.

— Atyám, ez hazugság volna s én bűnt nem akarok elkövetni.

A guardián többé nem tette próbára Paszkál gyengéd lelkiismeretét.

Láttuk e három utolsó fejezetben szentünk felebaráti szeretetét. Csak csodálkozásunkat fejezhetjük ki a szeretet ily hősie és gyengéd gyakorlása fölött. Az ily szeretet hoz áldást az emberiségre.

Reviczky Aladár C. M.

A papoknak köszönjük az Oltáriszentséget, s az Oltáriszentségnek a papokat.

Pichenot.

X. Pius korának vértanúja.

HEINRICHS Leó hazája Németország. Westfáliában született 1867-ik évben július hó 15-én, szülőhelye Östrich, mely a kölni érsekség alá tartozik. Itt szívta magába azt az erőteljes rajnai levegőt, mely már oly sok erőtől duzzadó buzgó katolikus lelket adott Németországnak. Gimnáziumi tanulmányait hazájában végezte, de ekkor szive vágyát követte. Elment Amerikába. Látni akarta honfitársait, kik az újvilágba óhajtoztak s kikről ujságokban, könyvekben oly sokat olvasott. Hisz ő a nép embere volt maga is, a nép között akart élni és működni. Belépett a nép barátjai közé Szent Ferencz, rendébe. Első kolostora Patterson volt New-Jerseyben, a hol huszonnégyéves korában az 1891. évben, Szűz Mária szeplőtelen fogantatásának ünnepén letette szerzetesi fogadalmát s nemsokára rá áldozópappá is szenteltetett. Több missióházban működött, míg végre négy évvel ezelőtt a croghani Szent-István-kolostornak rektora lett. Nagy föladat várt reá. Tűz pusztította el a zárdát, a templomot, az iskolát; ezt kellett ismét helyrehozni. Ő erős kézzel fogott hozzá és az Úr hajléka csakhamar új fényében tündökölt. És az apostol új munkakört kapott. Pattersonba került, Szent Bonaventura kolostorába. Hiszen ő is olyan volt, mint Bonaventura. Nemcsak Szent Ferenczért rajongott, ki Krisztus képét viselte magán, de Krisztusért magáért, kinek öt sebe ott ragyog az Oltáriszentségben. Úgy elmélkedett, mint szent Bonaventura. S hány éjszakát töltött a Jó Pásztor körében, az oltár lépcsőjén. Testben, lélekben itt lakott s a Jó Pásztort választotta mintaképeül, ki életét adja juhaiért. Lelkipásztorkodás várt reá; a mult évben a rendi káptalan Colorado államba küldte, hol ő a denveri Erzsébet-plébániát igazgatta. Itten emlegette jó barátainak, hogy ezen a nyáron visszakészül Németországba, mert már tizenhat év óta nem látta édes hazáját, hol először tanulta meg imádni az Úr Jézust.

Szerették őt mindenütt. Tevékeny ember volt, ki nem egy iskolát alapított; barátságos, nyájas és udvarias volt, s ha megnézték őt, senki sem hitte volna róla, hogy ez az ember vasszögekkel megerősített kínzóövet hord testén. Erről nem tudott senki sem. Ez az ő titka volt és az Úr Jézusé. Csakis halála pillanatában lett ismeretessé az, a miről mély alázatossága egy életen át hallgatott. Halála méltó volt életéhez; a harctéren, az oltár lépcsőjén lehelte ki lelkét. Jézus vére pirosította az oltár padlóját, hisz a buzgó pap néhány pillanattal a gyilkosság előtt vette magához az isteni bárány vérért a kehelyből.

Megáldozott. S a hívőket ment áldoztatni. Az áldozózsámolynál emberek térdeltek, jöttek-mentek sorban egymásután. Két nő közé Giuseppe

Guarnaccia furakodott. Anarkista volt. Száját fölnyitotta és a pap néki is odanyujtotta az ostyát; de alighogy egy lépést távozott, hogy a következő nőt megáldoztassa, az anarkista felugrott és az ostyát kiköpte, mert vallomása szerint úgy érezte, mintha parázs volna a nyelvén. Majd zsebébe nyult és hirtelen egy revolvert ragadott ki onnét. A ministránsgyerek észrevette és rögtön odakiáltott:

«Look out, Father, he shoots!» «Páter, vigyázzon, lőni akar!»

De már késő volt. A pisztoly eldurrant és a papot homlokán találta. De a halál még nem következett be. A ministráns megrémülve látta a vért és odaszólt: «Meg van sebesülve». Pater Leó ránézett és halkán mondotta: «Igen, fiam, nagyon». De még le akart hajolni, hogy a kiköpött ostyát fölvegye, de már nem bírta, mert időközben lebukott a rács mellett levő Szűz Mária oltár lépcsőjére. Volt még annyi lélekjelenléte, hogy a mennyei útravalót magának kiszolgáltassa. Szükség esetén az egyház megengedi, hogy a haldokló önönmagát áldoztathassa meg. Így tett a vértanú is. Bár néhány pillanat előtt vette magához a legméltóságosabb Oltáriszentséget a szentmisében, most haldokolva magához vette azt mennyei útravaló alakjában. Mindenki hallotta jól, a mint az áldozás pillanatában még mondotta: Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj. De szava itt már elakadt és a szent ostya vételekor lezáródtak buzgó ajkai. E pillanatban érkezett oda egyik rendtársa is, ki még az utolsó kenet szentségében sietett őt részesíteni. Pár pillanat múlva a vértanú kilehelte lelkét.

Kezében az Oltáriszentséggel, úgy halt meg ő is, mint az ősegyház Tharsiciusa. A gyilkos feje fölött eldobta a füstölgő revolvert és a tömegbe vegyült. Nagy volt a rémület. Eleinte nem tudta senki sem hamarjában, hogy mi történt; robbanás, ijedt szaladgálás rémületbe ejtette a nőket, kik közül sokan elájultak. De néhány férfi azonnal a gyilkos után nézett, akit sikerült is a templom lépcsőinél elfogni. Rögtön őrizet alá vették, mert attól lehetett tartani, hogy az Amerikában szokásos lincselés fog bekövetkezni s az elkeseredett nép maga fog a gyilkos fölött ítélkezni. Az egész városban nagy volt a zürzavar. Matz püspök rögtön megtette az intézkedéseket és a templomot azonnal bezáratta.

Giuseppe Guarnaccia szicíliai anarkista, most már ötvenéves. Bevallotta, hogy a papot nem ismerte, azután így folytatta vallomását: «Én csupán azért követtem el a tettet, mert minden papot szivemből gyűlölök. Csakis azért mentem áldozni, hogy biztosabban lőhessek; az már nekem veszett mindegy volt, vajjon német pap volt-e az illető, vagy más miféle. Én csak pap vérét akartam folyni látni. Valamennyien egyazon osztályhoz tartoznak, melyet én szivemből gyűlölök. Itáliát három hónappal ezelőtt hagytam el és először Közép-Amerikába mentem, onnan pedig ide jöttem Denverbe. Anarkista vagyok s büszke vagyok a nevemre. Lelőttem azt az

embert, s csak azt sajnálom, hogy az egész csuhás bandát nem löhettem le halomra. Czipészember vagyok, de ettől a gondolattól, mióta itt járok Denverben, még dolgozni sem tudtam».

Általános a vélemény, hogy Páter Leónak meggyilkolását már régóta tervbe vette az anarkista fekete kéz. Patterson városa ugyanis, a hol a vértanú legelőször működött, az olasz anarkisták főfészke. Lehet, hogy a szigorú erkölcsű pap ottan valamiképen magára vonta az elvetemedett emberek gyűlöletét s addig nem nyugodtak, míg az Oltáriszentség buzgó szolgájának vérét folyni nem látták. Másként ítelt a katolikus világ. A szentségtörő gyilkosság hírért mindenütt engesztelés követte. Az igazságszolgáltatás maga nyújtotta az első elégtételt: a gyilkost halálra ítélte. Bár az olasz konzul, Lombroso-féle elveket tartva szem előtt, védeni kezdte a gyilkost, de ez nem járt sikerrel. Az amerikai törvényszék valódi amerikai gyorsasággal járt el az ügyben.

A nagyszerű temetés is az engesztelés munkája volt. Február 26-án Denverben körülvitték a drága tetemet a városon, melynek egész lakossága talpon volt. Három napra rá már Pattersonban volt a holttest, melyet egy selyemmel bevont koporsóba tettek, s erre ezüsfogókat erősítettek. Katolikus egyesületek és szentségi társulatok föl váltva állottak őrt az Oltáriszentség vértanújánál. Mikor már a testet a templomban föravatolták, az egész város odazarándokolt. Másvallásúakat is beengedtek. Hármassorokban, hosszú menetekben minden perczben körülbelül húsz ember ment el a koporsó mellett. Föltevés szerint több mint 10.000 ember látogatta meg vasárnap délután az eucharisztikus vértanút. Bár odakünn zimankós hideg volt és sűrűn esett a hó, a nép egyre ott tolongott a templom előtti téren és az odavezető utczákon várta a bebocsátást. Éjjeli 11 óráig folyton-folyvást hullámozott a tömeg a sárga viaszgyertyáktól bevilágított katafalk körül. Ekkor azonban bezárták a templomot. Hétfő délelőtt tíz óráig, ez márczius 2-án volt, a rend tagjai föl váltva imádkoztak a vértanú teteménél. Ekkor ünnepélyes requiemet tartottak; maga a Szent Ferenczrend északamerikai tartománytönöke, Blecke Eduárd szentelte be a halottat O'Connor neworki püspök jelenlétében; a sírnál százötven pap találkozott és énekekkel kísérték oltártestvérüket a végső nyugalomra.

Abban a reményben élhetünk, hogy a vértanú már az Úr Jézus örök látásának örvend a mennyországban. Annál is inkább remélhetjük ezt, mert halála mély nyomot hagyott az emberek lelkében s az isteni kegyelem sok bűnöst térített meg áldott teteménél. Erről hivatalában utódja, Páter Bernard tanuskodhatik, kinek husvétra mindjárt 800 gyónója volt s a ki ezt a nyilatkozatot tette: «Páter Leó halála úgy hatott, mint egy népmiszió. Halála után is jót tesz az emberekkel!»

Ez pedig a szenteknek tulajdona.

Szirmay Ilona.

A XV. századbeli körmöczbányai oltáregyesület.

AMINT a főbányaváros régi okmányai közt keresgéltem s régi megfakult iratait betűztem, egy-két elejtett szót találtam az oltáregyesületre nézve. Adakozási okmányokban az adakozók emlékeznek meg az oltáregyesületről.

Bármily csekély az adat, leírom, mert belőle megismerjük, hogy az oltáregyesület a régmúltban ép úgy, mint most éjjel-nappal imádta az Úr Jézust.

1454. évben a gazdag Körmöczbánya, mivel a háborús időkben a pénzért kizaklatták, kénytelen volt Lemmel Kolostól, a város egyik esküdtjétől 100 márka ezüstöt és 100 magyar aranyforintot kölcsönvenni. Lemmel ezt az összeget három évvel később 1457. nov. 14-én Tenczel Péter plébános előtt fele részben a boldogságos Szűz tiszteletére szentelt plébániatemplomra, fele részben «Krisztus testének testvérületére» (Pruderschafft corporis Christi) hagyja.

Kiköti azonban, hogy érte Lemmel Kolosért és feleségeért Ilonáért két virrasztás és két szentmise végeztessék.¹

Az okmány egészen világosan említi az oltáregyesület, sőt részére tett ajándékról számol be. Ha a németnyelvű eredeti okmányt teljes szövegben nem közlöm is, a fentebb adott kivonatos közlésből az akkori oltáregyesület életére bárki következtethet.

A jótékony Lemmel Kolos ajándéka fejében két virrasztást köt ki. A virrasztás alatt éjjeli imádást, az Oltáriszentség éjjeli imadását kell érteni. Így értelmezi e szót az ezidőszerinti lőcsei oltáregyesület alapszabálya.² Lemmel Kolos kikötése elég bizonyíték az oltáregyesület ama szokásáról, miszerint a legfölségesebb Oltáriszentség előtt a tagok éjente imádkoztak. Sőt a virrasztás érdemét másért is följánlották, mint jelen esetben Lemmel Kolosért és feleségeért.

Nagyon valószínű, hogy Giskra, kinek e város hatalmában volt, és hussita cseh katonái a katolikus vallásról és annak istentiszteletéről számosakat vontak el. Körmöczbányán voltak hussita eretnekek. Példa rá Grashapl Borbála, ki az eretnekség alól fölloldozást kér. A város levéltárában megvan a fölloldozási formula, melyet Bernát kanonok és pozsonyi plébános, mint a pápai követ meghatalmazottja küldött át Borbála gyónatóatyjának.³ Ezeket figyelembe véve, Lemmel ajándékozását nem csupán saját lelke üdvösségeért tehette, hanem azért, hogy az oltáregyesület tagjait

¹ Körmöczbányai városi levéltár 19. 1. 15/16.

² Wagner, Analecta Scepus. I. 100. 1.

³ Körmöczbányai városi levéltár 19. 1. 18/19.

kitartásra buzdítsa, a buzgókat hevítse, a csüggedőket erősítse, a lanyhákat éléssze, a megtévelyedetteket visszatartsa a szentségi Jézus körében.

Hogy a körmöczbányai oltáregyesület mikor alakult meg, teljes bizonyosan megállapítani nem lehet. A városi levéltárban van egy okmány 1393. év, augusztus 29-ről, melyből hozzávetőlegesen következtethetünk.¹

A város grófja, Cwickil János, birája és esküdtjei a városi szegények gondozására alapítványt tesznek, melyről oklevelet állítanak ki. Jámbor szándékukat mindenkinek tudomására hozzák, hogy emlékből tartassék s hogy a jövő nemzedék, mely e várost kormányozni fogja, az ő gondoskodásuk megnyilatkozását idővel újabb alapítvánnyal fejleszse és gyarapítsa.

Ez az okmány annyiban érdekel, a mennyiben az ajándékok között felsorolják néhai Knoblach Péter kollnervölgyi bányamalmát összes jövedelmével és tartozékaival, kivévén a jövedelemnek azt a részét, mely a dicsőséges Szűzanya tiszteletére épített plébániatemplomban levő «Krisztus teste» (Corporis Christi) kápolnában az öröklámpa fönntartására lekötetett.

A «Krisztus teste» kápolnák tudvalevően az Oltáriszentség tiszteletének voltak gyújtópontjai. A templomokhoz egy kis kápolnát illesztettek vagy a mi gyakoribb a nagy templomok egyik fülkéjét a szentségi Jézus trónjává alakították át.² Benne elhelyezték az Oltáriszentséget. Ide gyülekeztek az Oltáriszentség imádói. Itt végezték különös ajtatosságukat. Ezt a kápolnát Zsigmond alatt építették a főtemplomhoz. Maga a Cwickil-féle adományozás is a még föl nem szerelt kápolnára vonatkozik. Korabinszky pedig azt állítja, hogy 1400. évben a Szűzanya templomát a lakosság megszorodása miatt megújították és megnagyították.³ Állítását azonban semmivel sem igazolja s a mennyire tudom, nem is igazolható, hanem az minden valószínűség szerint a «Krisztus teste» kápolnának hozzáépítésére vagy kialakítására vonatkozik.

A kápolna alapításával az oltáregyesület megalakulását is Zsigmond király uralkodásának elejére teszem. Az oltáregyesületeket a vallásos Zsigmond nagyon pártfogolta, sőt terjesztette. Neje, Borbála, azon szerint. Tanúsítja ezt az 1402. évben alapított lőcsei oltáregyesület.⁴

A körmöczbányai oltáregyesület túlélte a hussita zavargásokat, mert létezéséről 1499. évben még esik említés.⁵

Az okmány reánk nézve egészen közönbös, csupán az egyesület neve fordul elő benne.

Dr. Herodek Antal.

¹ U. o. 23. 1. 2. ² A csúcsíves templomok szentélye ilyen kápolna tagozatú volt. Mái is a nagyobb templomokban megvannak a kápolnák. ³ Korabinszky J. M., Historisch-geographisches Lexicon von Ungarn 332. lap. ⁴ Wagner Analecta Scepus I. 101. lap. ⁵ Körmöczbányai városi levéltár 32. 1.

Az Oltáriszentség a krakói sóbányában.

BRAKÓ mellett az 1644-ik esztendőben sóbányát nyitottak a lengyelek. A katakombákban képzeletben magát az ember, mai kiterjedése több mint két és fél mérföld.

Ez a sötét labirintus hét egymás fölött lévő tárnából áll, a melyek közül azonban csak három áll nyitva az érdeklődő nagyközönség számára. Régebben ezekbe egy kivágott kapun át lehetett behatolni, felvonó és leeresztő készüléken, a melyet gőzerő hajtott; manapság már egy végtelen hosszúnak látszó lépcsőzet segítségével történik a közlekedés, a melyet csákánnyal vágtak bele a rengeteg sötöttségbe.

Ha az ember ebbe a földalatti nagy ürbe behatolt, sűrű sötétség veszi körül és megrémül saját lépteitől, a melyek zaja összeolvad a tompa visszhanggal, a mely a folyosók kanyarulataiban kétszeres erővel veri vissza a nevetést, mint valami titokzatteljes, láthatatlan tündér; egyszerre csak egész sora tárul föl a hatalmas csarnokoknak, az üregek rengeteg sokasága, a melyeket egy ügyes mérnök tervei szerint vágtak ki a serény munkások csákányai.

A nagy ünnepélycsarnokot körülhatároló főtárnák egyikében föltűnik szent Antal művészies oratoriuma, egy kápolna, a melyet szintén kőből faragtak ki és pedig még az 1698-ik év körül. Különböféle szobrokkal van ez ékesítve, a melyek közül különösen érdekes két térdelő szerzetes, imádkozó helyzetben. A háttérben áll a fönséges oltár, fölötte elhelyezett kereszttel; a sekrestyeajtó fölött boltozat domborodik, a mely szimmetrikus relief-alakokkal díszített.

A környék papjai évenként többször meglátogatják ezt a kis kápolnát, hogy istenszolgálatot teljesítsenek ott, nem csupán szent Antal tiszteletére, hanem annak az ismeretlen művésznek az emlékére is, a ki ezt a csodálatos kápolnát minden segédeszköz nélkül magányosan létrehozta.

Július harmadikán minden esztendőben ünnepi szentmisét tartanak a szentélyben. A papok ezen a napon a hívők ezrivel együtt szállnak le a sóhegy mélyében épített művészies kápolnába; számos kíváncsi csatlakozik ilyenkor hozzájuk, a kik az eredeti ünnep iránt érdeklődnek. Pedig voltaképen nem történik itt semmi rendkívüli: a papok zsoltáréneke, a dalárda dalai, a melyek édes összhangban töltik be a csarnokot, a fény játéka a falakon, azoknak a rengeteg sószobroknak fantasztikus képe, a melyek a tömegből kiválnak, mind csodás és mély nyomokat idéz elő a lélekben.

Az ünnep végeztével a bányászok gazdag lakomára ülnek össze.

Jobbra ettől a szent Antal megkoszoruzott oratoriumától és attól

külön választva, egyik teremben kevés útbaigazítás mellett könnyen megtaláljuk a legboldogságosabb Szűz kápolnáját, hasonlóképen feldiszítve szobrokkal, egy oltárral és egy drága kiállítású jászollal, a mely mögött művésziesen faragták ki Betlehem városának csillogó képét, utczaival, házaival, mesgyéivel és a Jézus születésénél jelenvoltak csoportozatával.

A közelben függ egy koszorúgyertyatartó sóból, fölékesítve a sokszinű prizmák nagy sokaságától, a melyből, a mikor benne a gyertyák égnek, tündéri fényjáték árad szerte a környezetre.

A ki az összes folyosókat bejárta, nem győz eleget csodálkozni ezeknek a sókristályoknak szilárdságán és tartósságán, a melyek itt oly hihetetlenül finoman kiképződve, oly sok évszázadon át ellentálltak az idő vas fogainak, a nélkül, hogy a legcsekélyebb sérülést szenvedték volna.

P. A. L.

AZ OKOS SZÜZEK KÖZÖTT

Apáca-beölfőzésre.

A tömjénfüst fehéren száll az égnek,
Aranyló lángu gyertyaszálak égnek.
Az oltáron díszlik virág füzére,
Az eljegyzésnek fényes ünnepére.
És ím az oltár zsámolyához lépnek
Jegyesei az égi vőlegénynek.
— És míg az ajkon szent zsolozsma zendül,
Meghatva állok édes érzelemtül.

Szent fényben ég mindannyiuknak arcza,
Az ifjúságnak tiszta pirja rajta.
Imát rebegve áll a többi festvér
A fehérfátylu koszorús fejeknél.
Fejük köré nekik is dicsfényt fűznek
Sugári ifjú buzgalomnak, tűznek.
— Belkesedés a lélek ifjúsága,
S e hely az örök ifjúság világa!

Fülemba cseng az ének édes árja,
S szent érzelemmel szívem általjárja.
És lelkemen szent láng melegje száll át...
Oh érzem, érzem éltető világát,
Melynek sugári itt körül lebegnek:
Mindent betöltő égi szeretnek.
— Sugár egy tisztább, magasabb világból.
A melynek itt örök fáklyája lángol!

Künn zúg az élet tomboló viharja,
A lelkeket hulláma űzi-hajtja:
Benn csend honol. Itt nem zajong az élet,
E falak közt a szív világa éled.
Mosolygó égnek öröktiszta kékje
Derül fölötte. Itt a csend, a béke,
A tiszta szívnek fenséges nyugalma,
— Itt van a csend, a béke birodalma!

És lelkesedve égre száll az ének,
Mennyasszony-arczok szent örömben égnek.
S csendül a csengő és leszáll az Édes,
Leszáll az égből ifjú jegyeséhez.
Nem földi fénytől gyúlnak ki az arczok,
Átszellemült boldogság fénye rajtok...
— Oh százszor boldog, a ki itten élhet!
Mert itt a szív, a boldogság, az élet!

Sik Sándor.

Az iskolásgyermekek és a gyakori szentáldozás.

AZ IDEI katolikus nagygyűlés alkalmával szerencsés voltam részt venni az eucharisztikus gyűlésen. Sok szép és üdvös dolgot hallottam és tanultam. A mi azonban legjobban megragadta gondolatomat, az azon legpraktikusabb eszme volt, hogy adjuk közre tapasztalatainkat, eszméinket, dolgozzunk, mint egy test, melyben az éltető lélek az Oltáriszentségben rejtőző Istenember. Nos és ez a gondolat nem hagyott nyugodni. Szerettem volna előadni én is azon kevés tapasztalatomat, melyet idáig szereztem a hitoktatás terén, főképen melyek ezen tárgyhoz illenek. Tudom, hogy fiatal korom talán nem jogosítana föl arra, hogy az elsők között legyek, de talán mégis jobb, ha először mi fiatalok lépünk elő, hogy azután a meglett kor az ő higgadtságával javíthasson, igazgathasson s annál jobban taníthasson bennünket.

Rövid néhány szóval szándékozom előadni mindazt, a mit gondolok s a mit idáig tettem.

A mint kiküldött az Úr Jézus kegyelmével fölfegyverkezve kegyelmes püspököm az Úr szőlőjébe s reám bizta ezen szőlő legifjabb venyigéinek gondozását, a fiatalságot, épen abban az időben olvastam egy folyóiratban, hogy az amerikai Omahában egy quardián azt mondta: «A templom kapuja az iskola». — Sokat tűnődtem rajta, mit akarhat ez a mondás a maga valójában kifejezni. Most tudom, akkor talán nem értettem meg helyesen. Érzem, hogy az amerikai quardián az iskolát óhajtja választani a hittérítés nagy munkájának színhelyéül. A mai modern pogány korban, a hol a keresztények között is olyan nagy számmal vannak a pogányok, ebben a korban nem elég csupán a templomban prédikálni. Hiszen a templomba leginkább ugyis csak azok mennek, a kik különben is jó keresztények, ott a térítésnek kevés szerep jut, inkább csak útbaigazításul és a már ismert hitigazságok ismétléseül szolgál. Az iskola az a terület, hová az az ártatlan gyermek mondhatnám egész tudatlanul jön s ott vetik meg aztán a jövő életfolyásának alapját. Épen ezért ne nézzük a modern, talán ultramodern pedagogia szemüvegén keresztül az iskolát, mely nem tekinti másnak, mint a tudományok étermének, hol abba az ifjú lélekbe beleöntenek mindent, akár szüksége lesz az életben reá, akár nem. Tekintsük gyakorlótérnek az iskolát, hol azokat a kis vézna tagokat nemcsak szellemileg, de főképen lelkileg kiműveljük, megedzzük a bekövetkezendő nagy szellemi és lelki küzdelmekre.

Kinek nyílnék bővebb alkalma a tanultakat átvinni a gyakorlati életbe, mint a hitoktatónak? Kinek lenne ez nagyobb kötelessége, mint épen neki, ha azt akarja, hogy szava ne a pusztába kiáltónak szava legyen?

Ismerjük valamennyien a régi közmondást: «gyakorlat teszi a mestert», de őszintén megvallva, kevesen alkalmazzuk. Nem elég a gyermekeket imádkoztatni az iskolában s szép példák által megkedveltetni vele a hit anyagát. El kell őket vinnünk magunkkal a mennyei király trónja elé s be kell mutatni azt a szerető édesatyát annak a fejlődő gyermeki léleknek, hogy az megismerje és feléje fordulhasson gyermeki lelkének egész szeretetével. Vigyük át a gyermeket ezen a kapun, az iskolán, de ne maradjunk a kapu alatt, hanem vigyük be őt a templomba s annak is legszentebb helyéhez, az Úr asztalához. Maga az Úr Jézus szólít föl minket erre: «Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket», nos hát vigyük hozzá. Vigyük minél gyakrabban a Bárány lakomájára, hogy abban a kis lélekben korán kezdjen el csörgedezni az isteni Bárány vére, még mielőtt a világ forró lehelete azt meggronthatná. Kedveltessük meg a tanuló ifjúsággal a gyakori Szentáldozás világmegújító eszméjét. Ne gondoljuk, hogy talán méltatlan még erre, kinek lenne több köze az Úr Jézushoz, ki szorulna jobban az Úr személyes vezetésére, mint épen az a serdülő ifjú, vagy fiatal leány, kinek szemei előtt ködös, de talán annál bűbájosabb alakban tárja föl az élet az ő csábos örömeit?

Én megkíséréltem ezt s mondhatom ez volt életemben a legsikerültebb kísérlet. Már a tanév elején kezdtem nekik beszélni a gyakori szentáldozás örömeiről. Fölhasználtam azokat a megmaradó perczeket, melyek az anyag elvégzése után az óra végéig fönmaradtak, sőt hébe-hóba még egy egész órát is rászántam. A mikor már gondoltam, hogy talán már átléphetek a gyakorlás terére, tudtadra adtam, hogy ekkor és ekkor, itt és itt gyóntatok, a ki tehát akar jöjjön, hogy azután magához fogadhassa a legnagyobb vendéget. Az eredmény az volt, hogy egyetlen egy sem jött. Az Úr Jézushoz fordultam tehát; buzgó ima és a Szentmise gyakori fölajánlása végre rövid idő múlva megadta a helyes gondolatot. Eszmét kell nekik adni, szeretetből kell nekik ezt végezniök. Nemcsak az Úr iránti szeretetből, de felebarátaik iránti szeretetből is. Nos és van-e könnyörületebb szív, mint az a romlatlan gyermeki szív? A következő hittani órát tehát egészen ezen tárgynak szenteltem s reámutattam a hittérítők nehéz munkájára. Előadtam nekik, hogy a bűnösök szintén olyan sanyarú helyzetben vannak, mint a pogányok és fölszólítottam őket, legyenek ők ezen bűnösök megtérítői, az által, hogy a szentáldozást ajánlják föl érettük. A hatás az volt, hogy a következő vasárnap, mikor leültem a gyóntatószékbe, már 5—6 gyermek eljött. A következő alkalommal ott volt az előbbi öt-hat, de már hoztak magukkal többet s a vége az lett, hogy a szombati órákon kénytelen voltam kijelölni azokat, kik a következő vasárnapon áldozhatnak, mert már az egész osztály szinte követelte, hogy az Úr asztalához léphessen. Ők sokan voltak és én egymagam nem enged-

hettem tehát valamennyit szent gyónáshoz, ha azonban egyiket több vasárnap egymásután mertem engedni, ugyancsak kereshettem okot, mivel ezen cselekedetem kimentsem előttük, mert azért a többi mind neheztelt.

Láthatjuk tehát, hogy a gyermek lelke még át tudja érezni ezen fölséges táplálék erejét, csak kellőképen eléje kell adni. Sok ima és fáradság kell hozzá, de hiszen ki nem dolgoznék szívesen azért a keresztet hordozó isteni mesterért. Ne csüggedjünk el a látszólagos nehézségek láttára, hiszen velünk az Úr, az Ő ügyében járunk el. Nincsen semmi siker munka nélkül, dolgozzunk tehát. Szeretessük meg a gyermekekkel az Úr Jézust a maga igazában. Ne legyen az előtt a gyermek előtt az Úr csak egy hideg szentkép, de legyen élő test, forró, érette s az emberiségért lüktető szív. Érezze az a gyermek közvetlen közelből annak az isteni Szívnek lüktetését s bizonyos vagyok akkor benne, hogy meg is fogja azt szeretni s nem hagyja magát egyhamar elcsábítani hagyni a világtól.

És óhajtottam közrebocsátani, csekélység, de talán hasznát veheti valaki, s ha egynek is használtam véle, már nem dolgoztam hiába, mert ezer és ezer lélek húz belőle hasznot. *Madarasy Aurél.*

Templomberendezés

(A Szentszék legújabb határozatai.)

Az új Szentségház. Az egyik amerikai lelkész azzal az indítvánnyal állott a S. R. Congregáció elé, hogy adná meg az engedélyt egy amerikai cég által készített oly Szentségházra, mely oly szerkezetű volna, hogy a betörés teljesen kizárt dolog lenne. A S. R. Congr. azonban tagadó választ adott, mert nem tartja összeegyeztethetőnek a Szentség méltóságával, hogy azt ilyen betörésmentes szekrényekkel biztosítsa, de meg nem is akar semmiféle céget favorizálni.

A szoborkoronázás tiltva van. *Ganthey neversi* (Franciaország) püspök július elején azzal a kéréssel fordult a pápához, hogy egy-egy egyházmegyéjében a szabadban felállított Szent-Szív szobrot szeptember 20-án megkoronázhasson s egyúttal bizonyos búcsúengedélyt is kért. A pápa az utóbbit engedélyezte ugyan, de a szoborkő megkoronázását, a Rituskongregáció egy legújabb döntvényére hivatkozva, megtiltotta; azt azonban megengedte, hogy a kérdéses koronát a szoboralak lábaihoz tegyék. Ez az intézkedés mindenesetre újdonság s azért figyelemre méltó.

Ki merészelne Hozzád járulni, Uram, ha Te nem parancsolnád.

Kempis negyedik könyve az áldozásról.

A MUEZIN

Török mecsetforonynak karcsu orma
Tekint felém hóhegycsúcok közül,
Hol est, akár tavasz tündére volna,
A hóra rózsát hint szünetlenül...
A vén muedzin minarefre lép fel
S Allah-kiáltást hall az alkonyat,
Mohamedán keletre néz szemével
S leemelem én is kalapomat.
Büszkébben harsan a muedzin ajka,
Hogy engem ily nagy áhítatba' lát.
Hiszi', megejfi Mohamed hatalma,
Ki a szivekre dobja horgonyát.
Pedig ha tudná.... Kis falunk harangja
Az emlék szárnyán zengedez felém....
Bűvös, szelid ezüstcsengésű hangja
Szebben zeng, mint a legszebb költemény.

Trebinčica.

Elnémul a mező hűnyó danája,
Furulya nem sir s nem kong, bong kolomp;
Est újjá fonja néma glóriába
A tájat, hol harangszó zsong-borong....
A csalogány se csattogat búsongva,
Szél ül, fű sem zizeg, lomb sem rezeg;
Oltár a föld,.... Örökmécs hold korongja
Dús gyertyasor gyúló csillagsereg.
Kicsiny falunk leemeli süvegjét.
Miként az ég kalapját, a napot...
Szivemre száll ez a sugaras emlék.
Csoda-e, hogy kalap után kapok?
.... Vad idegen hiába zár el engem,
Örök kísérom mindenütt hitem;
Muedzin ajk harangoz bár csak itten,
Falunk harangja ringat szeliden.

Szepessy László. („Hit és hara.”)

A mindennapi szent áldozás apológiája.

Kifogás: Ha az ember gyakrabban áldozik, könnyen elveszti az Úr teste iránt való tiszteletet.

Felelet: Miért nem találjuk e félelem nyomát a szentatyáknál? Ők csak egytől féltek a Szentáldozásnál; a szentségtöréstől. Ezt pedig csak azok követhetik el, a kik halálos bűnben vannak.

Az ősegyházban nem volt egyháztanító, a ki a tökéletlen keresztényeknek — mert akkor is voltak ám ilyenek — azt mondotta volna: Tartóztassátok meg magatokat a szentáldozástól, hogy az Úr teste iránt való tiszteletet el ne veszítsétek.

Kifogás: Nem vagyok abban a lelki állapotban, hogy gyakran áldozhatnék.

Felelet: Ha a kegyelem állapotában vagy, akkor van hozzávaló lelki állapotod. Jézus Krisztus mindenható jósága a megengesztelő malasztban egy nemes levelet állított ki számodra, királyi ruhát adott, hogy minden aggodalom nélkül bátran odaléphetsz az ő asztalához. A bibliai király csak azokat utasította el lakomájáról, a kiknek nem volt menyegzős ruhájuk.

Kifogás: De olyan gyarló az imádságom.

Felelet: Áldozzál! Ha megáldoztál, Jézus Krisztus fog benned imádkozni, és az ő imája kimondhatatlanul kedves lesz mennyei Atyád előtt. Kérd Jézust, aki benned lakik, hogy pótolja gyarlóságodat.

Kifogás: Hogy az ember gyakrabban áldozhassék, ahhoz nagyobb szentek kellene, mint én vagyok.

Felelet: No, és hogy nagyobb szentek legyenek, mint te vagy, ép azért áldozál.

Kifogás: Nem vagyok méltó, hogy olyan gyakran járuljak az Isten színe elé.

Felelet: No jól van, hisz azt ugyis tudjuk. Tudja azt az anyaszentegyház is terólad és mindannyiunkról. Nemde az anyaszentegyház még a papoknak és püspökeinek is előírja, hogy áldozás előtt ily vallomást tegyenek: Uram, nem vagyok méltó. Háromszor is elmondhatja velük. Mert az egyház nem is azért hív téged az áldozáshoz, mintha méltó volnál reá, hanem azért, hogy még méltatlanabb ne légy reá.

Kifogás: Ha gyakran áldozom, nem lesz reám semmi benyomással.

Felelet: Nem lesz benyomással idegeidre, meg képzeletedre. Elismerem. Meglehet. De nagy benyomással lesz akaratodra. A keveset ritkán eszik, arra az étel ugyancsak nagy benyomást tesz, farkas étvágygyal lát majd hozzá. De mi haszna. Soványabb lesz, mint az, aki kevesebb étvágygyal bár, de mindennap rendszeren eszik.

Kifogás: A mi vidékünkön ez nem szokás.

Felelet: Elég rossz szokás. Csinálj te jobbat helyébe.

Kifogás: Ugyis mindig visszaesem az előbbi hibáimba.

Felelet: Hát talán jobb lesz, ha nem áldozol? Tegyük föl, hogy időnkint elájulsz, bár rendszeren táplálkozol. Képzeld csak mi történnék, ha egyáltalában nem táplálkoznál? Azon ne csodálkozzál, hogy nem léssz egy csapásra tökéletes. A szent áldozás kenyér és úgy is hat, mint a kenyér. De az természetes, hogy a világ legjobb kenyere sem fogja a beteget egyszerre meggyógyítani, hanem csak lassankint. Talán a gyerekből egyszerre lesz a férfi, a megnőtt ember? Talán a gyerek szemlátomást nő emberré. Dehogya. Hanem nő szépen, lassan folytonosan, észrevétlenül, s minden reggelije, ebédje és vacsorája hozzá járul az ő növekedéséhez. No lám. Ilyen az áldozás.

Kifogás: Nincs semmi érezhető áhítatom az áldozásnál.

Felelet: Nem is kell, hogy áhítatod érezhető legyen. Mi is az áhítat? Nem egyéb, mint a bűntől való irtózás és Jézus szeretete, oly képen, hogy ha ki kellene állani a gátra és majdan tette kerülne a sor, kész volnál Jézusért menten életedet odaadni.

Kifogás: Nem vagyok eléggé felhangolva. Olyan nyomott a kedélyem.

Felelet: Épen azért menj ahhoz, a ki úgy hívogat: Jöjjetek hozzám, kik fáradoztok és terhelve vagytok és én megennyhítlek titeket.

Kifogás: De mit fognak mondani az emberek, ha untalan áldozom?

Felelet: Mit törödsz te az emberekkel. Tudod, mit mond Jézus? A ki eszik e kenyérből, annak örök élete vagyon. Sokan követték az Ő szavát. Menj és te is hasonlóképen cselekedjél!

❧ Szemelvények ❧

1904. márczius elején a «National Zeitung»-nak a következő megrendítő esetet írták Philadelphiából: A philadelphiai törvényszék ítélete alapján egy elmebeteg mozdonyvezetőt helyeztek el az ottani tébolydában. Egyik legjobb barátját gázolta el a mozdony, melyet ő vezetett; a szerencsétlen nemsokára kiszenvedett, fájdalmas, szemrehányó tekintetet vetve a mozdonyvezetőre; ezt annyira szivére vette, hogy innen kezdve elveszté lelki nyugalmát, búskomorság szállta meg, végül megtébolyodott.

Gondolkodjunk kissé e szomorú történet fölött. A mozdonyvezető nem szándékosan járt el, tehát a szerencsétlenség nem tudható be neki; az áldozat egy emberélet volt.

Mit tesz az, ki a halálos bűn tudatával szentségtörőleg veszi magához az Úr szent testét? Tudva, akarva elárulja az isteni Mestert; mintegy újra keresztrefeszíti az Isten egyszülött Fiát. Tehát nem ember ellen vétett, hanem közvetlenül az Isten ellen. És mégis sokszor mily közömbös, hideg, nyugodt lelkülettel követik el e bűnt; utána elmenekülnek a mindennapi élet zajában, esznek, isznak, élcelődnek, nyugodtan hajtják fejüket álomra, mintha semmi sem történt volna. Miért? Mert nincs élő hitük. Ha volna, úgy mintegy látnák az isteni mester fájdalmas tekintetét, lélekben hallanák szavát: «Barátom, mi végre jöttél?» — mint ezt Judástól kérdezte. Az ilyen külsőleg szeretetet színlel, bensőleg gyűlöletet táplál az iránt, ki érette meghalt, átkozza az ilyen azt, ki áldást hozott számára az Égből. Ez nagy hálátlanság! Mikor Dávid király ellenségei sorában épen azokat látta, kikkel jót tett, fölkiáltott: ha ellenségem átkozott volna engem, eltúrtem volna, és ha az, ki gyűlölt, nagyokat mondott volna ellenem... de te, kit magamhoz hasonlónak tartottam... te az én jóbarátom... Ez fáj neki legjobban, hogy csalódnia kellett meghitt, bizalmas emberében. Keserűségében átkot szór reájuk.

Hát mi mennyire bizalmas barátai vagyunk, többet mondok, testvérei vagyunk édes Üdvözítőnknek. Soha se legyen bennük anyagi gonoszság, hogy megszenteltelenítsük azt a Nagy Szentséget, mely az ő valóságos teste és vére, mely kizárólag azért rendeltetett, hogy imádjuk s vele lelkünket tápláljuk; ezt várja tőlünk Jézus s nem azt, hogy meggyalázzuk.

Bár csak soha sem felejtőnk, hogy az égből szállott kenyér «mors est malis», vagyis a lélek természetfölötti életét rabolja el még inkább, mint bármely más súlyos bűn s átkot, kárhozatot hoz reánk, ha szentségtörőleg merünk oda menni a kegyelmek kútforrásához; de azt se felejtjük, hogy «vita bonis», azért ne huzódozzunk Tőle, mert különben «nem lesz

élet bennünk». Sokat sopánkodunk a katholicizmus szomorú helyzete fölött; hogy nincs hitélet, nincs katolikus meggyőződés a közéletben; hogy kevés a hitvalló, hogy sok a műlelkesedés, mely csakhamar lelohadt, hogy inkább a szereplés, mint Isten szeretete ösztönöz bennünket; hogy sok a «jó keresztény», de kevés a ki megtartaná a parancsolatokat; hogy sokat adunk a külső becsületességre, kevesebbet a szívtisztaságra; hogy többet adunk a társadalmi külsőségekre az emberekkel való érintkezéseinkben, kevesebbet a szinlelés nélküli szeretetre, ezért is meghül sokak szeretete, visszavonulnak, mert kevés testvériséget találnak; előtérbe lép nálunk a «czehbeliség» követelménye, mert nem tiszteljük eléggé mások meggyőződését; lebecsülünk másokat, mert magunkat többnek tartjuk. Pedig csalhatatlanul igaz: «Quicumque enim spiritu Dei aguntur, hi sunt filii Dei». A kik Isten szellemétől indíttatnak, csak azok Isten fiai. Tehát nem vagyunk Isten fiai, ha nem az ő szelleme éltet s hogy benne és általa élhessünk, hát siessünk naponta, ha lehetséges az élet kútforrásához; megváltozik majd minden bennünk is körülöttünk is; ismét a szeretet, a testvériség melege fogja áthatni a társadalmat, lesz igazságosság, méltányosság, igaz szeretet ott is, hol eddig azt talán nélkülöznünk kellett.

***

A felebaráti szeretet szép példáját olvastuk a lapokban pár évvel ezelőtt. Luxemburg Esch nevű helységében történt az alábbi eset. A kórházba hoztak egy kis ötéves fiúcskát, kinek életveszélyes égési sebei voltak. Az orvos kijelenti, hogy megmentéséhez okvetlenül szüksége van emberbőrre, melylyel a sebet behegesztené. Nagy jutalmat tűztek ki annak számára, ki juttat a sajátjából egy darabka bőrt. Senki sem jelentkezett; nem csoda, hisz mindenki félti a bőrét! A mint a kórházi irgalmas nővérek főnöknője értesült erről, maga ajánlkozott és pedig nem pénzért, hanem isteni szeretettől indíttatva. Mintegy 10 cm. nagyságú bőrt fejtettek le róla, melynek segélyével a gyermeket megmentették.

Ez hősiecs erény, a szeretet ily fokára csak a méltó és gyakoribb szent áldozás képesít. Nagyobb hősiesség ez, mint csatákat nyerni; így élni nagyobb tudomány, mint köteteket írni; ez a szentek tudománya.

De nézzed csak, nyájas olvasó, az Úr Jézus még többet tett. Egész életét adta, nem egyért, hanem az egész világért; ott hagyta égi trónusát, hogy szegénységgel, nyomorral váltsa föl dicsőségét; ezenkívül neked hagyta itt szent testét, vérét, hogy lelked meggyógyuljon, s ha meggyógyult, megerősödjék; lásd ez az orvosság, mely nélkül lehet valaki e földön hatalmas, vagyonos, szép tehetségű, de szép jellemű, tiszta lelkű soha! Menjünk hozzá, ő hívogat: «Jöjjetek hozzám mindannyian...»

Tichy Sándor, C. M.

Magyarország és a nagyvilág.

Hirek a központból. A *Központi Oltáregyesület* választmánya október 12-én délután 4 órakor *Kápter* Károly prelátus és örgróf *Pallavicini* Edéné elnöklete alatt rendes havi közgyűlését tartotta a Központi Oltáregyesület kistermében. Jelen voltak: *Kiss* Aladárné másodelnöknő, *Heinrich* Ferenczné, *Cziráky* Lujza grófnő, *Felmayer* Vilma, *Ghyczy* Ida és többen a választmányi tagok közül. Igazgató köszönetet mond a választmányi tagoknak, kik tíz éven át fáradhatatlan buzgalommal működtek közre az Örökimádás templom építésén. Jegyzőkönyvi köszönetet szavaz az angol-kisasszonyok zárdájának, hol az Oltáregyesület évtizedeken át gyűléseit, kiállításait és szentségimádásait tartotta. Továbbá jelentést tesz a vácsi oltáregyesületi kiállításról, néhai *Heinrich* Ferenczné 3000 koronás hagyatékáról, *Miskó* N.-né úrnőnek a pápai jubileumi bizottságba küldött s a bélpoklosoknak szánt 2500 koronás adományáról, a jubileumi imalapokról, melyeket mint az Oltáregyesület ajándékát *Prohászka* Ottokár megyés püspök nyújt át a pápának három kötetben, továbbá a Bethánia szeretetháznak adományozott oltárról, négy új terjesztő felvételéről és a novemberi jubileumi ünnepségekről. Folyó hó 17-én szombaton reggel 9 órakor az Oltáregyesület alapítójának *Trautwein* János piaristának halálzási évfordulója alkalmából az Örökimádás templomában istentiszteletet fog tartani. A gyűlés végeztével a helyszínén az Örökimádás templom-építőegyesület végrehajtó-bizottság tartotta beszámoló ülését.

Konferenciák. A budapesti francia kolónia tagjai számára Lebeau kanonok a bécsi franciák nemzeti templomának lelkesze az Örökimádás zárda kápolnájában december hónap folyamán konferenciákat tartott.

Eucharisticus előadások. Az Oltáregyesületi hölgyek pénteki munkaóráján a főváros legkiválóbb szónokai tartanak eucharisztikus előadásokat a Központi Oltáregyesület kistermében. December folyamán a következő előadások tartattak: P. Tomcsányi Jézustársasági atya az *imáról és munkáról* dr. *Mihályfi* Ákos egyetemi tanár az *oltárról*, *Pokorny* Emánuel hittanár a *szeretetről*. Az előadások igen látogatottak.

Ilyeneké mennyeknek országa. Grün Károly lelkész Homolic-on (Torontálmegye) három korona harmincz fillért küldött be, mint szegény iskolásgyermekének adományát az Örökimádás templomára. Ime, a kis nebulók dicsekedhetnek, hogy a mi adósságunk százezred részét ők törlesztették. Aranyos szívük volt. Ilyeneké mennyeknek országa!

Balassagyarmat. November 12-én a balassagyarmati városháza dísztermében az *Eucharisztia Társulat* és a *Budapesti Központi Oltáregyesület* értekezletet tartott, a melyen az említett egyesületek a nógrád-honti bércek

között is kitűzték az eucharisztikus szervezkedés zászlóját. Résztvett az értekezleten a kerületi papság csaknem teljes számmal, a hont- és nográd megyei dzsentrí és a város előkelő közönsége. Délelőtt 10 órakor *Kohl Medárd* püspök szentmisét mondott a gazdagon feldiszipált plébániatemplomban, utána a városháza dísztermében lelkes beszéddel nyitotta meg az értekezletet és az üdvözlő táviratokat felolvastatva, dr. *Andor György* prelátus-kanonok, előadónak adta át a szót, ki a mindennapi szentáldozásról, mint őskeresztény szokásról beszélt. Ezt ajánlja a reformkatholikusoknak is, kiknek jelszava: Térjünk vissza az ősegyházhoz! Nagy lelkesedés követte a beszédet, mely után dr. *Hanauer István* vette át a szót. Hogy mily hatalmas tényezője és segítője az Oltáriszentség a lelkipásztorkodásnak, azt a lourdesi hitélettel igazolta. Dr. *Galcsék György*, a váci Oltáregyesület igazgatója és *Kántor Károly* prelátus az Oltáregyletek vezetéséről, főleg az oltáregyleti imakönyvekről, dr. *Belicsky János* a gyermekek gyakori áldozásának hasznáról beszélt, mert, úgymond, «könnyebb az ártatlanságot megóvni, mint lelki halottaiból feltámasztani.» Utána dr. *Várady* püspök az eucharisztikus missziókról tartott előadást, melynek végeztével a gyűlés a jubiláris pápát üdvözölt.

Délután 3 órakor megváltozott publikum előtt nyitotta meg *Kohl Medárd* püspök az ülést. A széksorokat a város legelőkelőbb hölgyei foglalták el, az állóhelyeken és a szomszédos szobákban pedig férfiak szorongtak.

Az előadók sorát dr. *Glattfelder Gyula* nyitotta meg lendületes beszéddel. Hogy valakiről azt lehessen mondani, hogy vallásos, ahhoz az szükséges, hogy a vallás az illetőnek egész világnézetét hassa át. Nem szabad a vallásosságot idegen területnek nézni, amelyre csak ünnepnap lépünk. Legyen az hétköznapi tevékenységünk talaja. Mi kell ehhez? Hogy Isten mindenütt való jelenléte állandóan szemünk előtt lebegjen. Az Oltáriszentséget kiváltképen ezért rendelte el az Üdvözítő. A kereszténység egy részében valami pogány szellem kapott lábra. Nem érzik, hogy életet találnak az oltáron. Az Oltáregylet hivatása megismerni és vallani Krisztust az Oltáriszentségben s ezt a család középpontjává tenni.

Kántor Károly prelátus az Oltáregyletek keletkezésének történetét ismertette. Magyarországon 1859 nov. 6-án alakult az első Oltáregylet Budapesten. Öt esztendő alatt 4500 templomot segélyezett. Mindamellett sok betlehemi szegénységű templom van még az országban s azért kívánatos új oltáregyleti fiókok alakulása. Felszólítja a jelenlevőket, hogy alakítsák meg a Budapesti Oltáregylet balassagyarmati fiókját.

Az alakulás azonnal megtörtént. Egyházi elnökké *Jeszenszky Kálmán*, plébános, világi elnökké gróf *Mailáth Gézáné*, társelnökké báró *Jeszenszky Sándorné*, *Prónay Mihályné* és *Batthyány Felice* grófné lettek megválasztva.

Az értekezéslet utolsó szónoka dr. *Várady* L. Árpád volt, a ki a lelki gyakorlatokról tartott előadást. A hétköznapi gondok elvonják az emberek figyelmét a végső célaktól. Az árny és fény szabálytalan eloszlása megzavarja a tiszta látást. Szüksége van tehát a mindennapi élet forgatagában őrlődő embernek koronkint a magábavonulásra, hogy félretéve a kicsinyes gondokat, komolyan foglalkozzék rendeltetésével. Őszzel köd üli meg a földet. De ugyancsak őszzel ragyognak legfényesebben a csillagok. A vallási életben is így van. Ma jobban ragyog az erény, mint bármikor. A lelki gyakorlat pedig az erények iskolája.

Az értekezésletet dr. *Kohl* Medárd püspök zárta be, áldást kérve a végzett munkára.

Délután öt órakor a plébánia templomban szentbeszéd, utána, litánia volt. A szentbeszédet dr. *Glattfelder* Gyula tartotta. Ezzel végződött a nevezetes nap, a melynek kitűnő eredményei Balassagyarmaton bizonyára hamarosan fognak mutatkozni.

Az előadókat Jeszenszky Kálmán plébános látta vendégül s ugyancsak őt illeti a dicséret az értekezéslet mintaszerű rendezéseért.

A vértanúk földjén. A hol az aradi tizenhárom hazájáért ontotta vérének s buzgó imával és szent áldozással készült elő utolsó útjára, az ősök eszményeiért lelkesülő aradi társadalom megalapította felei között az Oltáregyesületet. A kezdeményezés munkájáról már említést tettünk, jelen alkalommal *Lakatos* Ottó minorita tartományfőnök levelet közöljük, melyben az aradi Oltáregyesület áldásos működéséről küld örvendetes értesítést. A sorok, melyeket *Kánter* Károly prelátustól volt szerencsénk átvehetni, a következőképen hangzanak: «Aradon f. é. február 23-án a katolikus hívek élénk részvétele mellett Oltáregyesület alakult, az Oltáriszentségben jelenlevő Istenember folytonos imádása és a hitbuzgóság emelése céljából. Ezen Oltáregyesület alapszabályait a csanádi püspök úr Öméltósága f. é. szeptember 30-án 4918. sz. a. jóváhagyta s így mi sem áll útjában annak, hogy az új egyesület működését most már mielőbb megkezdje. Midőn ezt Méltóságodnak jelen soraim kapcsán bejelenteni szerencsém van, tisztelettel kérem, méltóztassék a szükséges intézkedéseket megtenni arra nézve, hogy egyesületünk a Budapesti Központi Oltáregyesületbe bekebeleztesse és *így tagjai a központi Oltáregyesület tagjai részére engedélyezett búcsukban és kegyelmekben részesülhessenek.* Az új egyesületet nagybecsű támogatásába ajánlva és esetleges utasításait testvéri szeretettel kérve, kiváló tisztelettel vagyok *Lakatos* Ottó, minorita tartományfőnök.»

Ezzel kapcsolatban az Oltáregyesület adventi felolvasóestélyeiről is kaptunk értesítést. Az egyesület legutóbbi felolvasóestélye ép oly sikerült volt, mint a többi. Elsőnek *Gaberdeen* Rezső O. Fr. M. tartott nagyhatású

bensőséges előadást X. Pius pápa életéről. *Brunhuber* Mariska érzéssel előadott énekszáma után *Wüstner* Henrikné, a Katholikus Háziasszonyok Szövetségének lelkes igazgatónője fejtegette nagy szakavatottsággal a cselekdékdést és felszólította az aradi hölgyeket is a szövetség megalakítására. *Kuletzky* Vilma kitűnő technikájú zongorajátéka után *Szentiványi* Károly, az Országos Katholikus Szövetség igazgatójának beszéde következett, mely valósággal magával ragadta a hallgatóságot.

Dulánszky Adolfné †. Nagy veszteség érte a pécsi Oltáregyesületet; szeretett elnöknője, Dulánszky Adolfné, néhai Dulánszky püspöknek rokona nov. 12-én elhunyt életének 69. évében. Az Oltáregyesületben szívta magába Isten szeretetét; nemcsak példás hitves volt, hanem az anyáknak mintaképe a nevelésben. Fényes, nagy jellem, hitből táplálkozó és hitből élő lélek, csupa érnység és alázat s mégis erős és törhetetlen a jóban. A szolgálat nemcsak a külsőségekben kereste, az neki minden volt. A szeretet éltette mély hitét, irgalmas lelkéüláldozatos szív volt. Ked-

vessége, szolgálatkészsége, körültekintése lebilincselte ismerőseit; érezte, hogy a szeretet egymagában nem gyümölcsöző, egyesülnünk kell s egyesült erővel gyakorolnunk az eucharisztikus Üdvözítő legfőbb parancsát: s megalakította Pécsen az Oltáregyesületet, melynek tíz éven keresztül fáradhatatlan elnöknője, lelke volt. De az Oltáregyesület kifelé is terjeszkedett s a buzgó elnöknő fáradozása folytán csakhamar megalakult a Női Kongregáció és a Patronage, mely egyesületek zaj nélkül, de annál mélyebb hatással munkálkodnak, magukon viselve alkotójuk szellemét. E három egyesület érzi legjobban a gyászoló családon kívül a veszteséget; de érzi azt a pécsi katolikus társadalom is. A mint élt, úgy halt meg. Életében és halálában is gyaránt az Oltáriszentség szelleme szól belőle. «Szeressétek egymást és neveljétek istenfélelemre gyermekeiteket, mert csak így juthattok az égbe.» Ezeket mondogatta haldokolva gyermekeihez. Nyugodjék békében.

Besztercebánya. Hazánkban a középkor folyamán az északmagyarországi bányavárosok alakítottak legelőször Oltáregyesületeinkhez hasonló társulatokat. Örömmel látjuk, hogy e városok régi tradíciói föllevenednek és az Oltáregyesület mindenütt szervezkedik. A besztercebányai Oltáregyesület új szervezetet nyert, a melyet főbb vonásaiban a helyi igazgatóságnak a központba küldött következő átirata alapján közölünk:

«A besztercebányai Oltáregyesület a Budapesti Központi Oltáregyesület fiókegyesülete marad, de helyi szervezetet alkot a központ mintájára, de kisebb arányban. Választ elnöknőt, alelnöknőt, pénztárost, jegyzőt,

ellenőrt, 8—10 tagú választmányt és terjesztőnőket. A *városi tagok* tagsági díjait önállólag, függetlenül kezeli s azokat az egyházmegyei szegény templomok segélyezésére vagy beruházására fordítja. Az *egyházmegye* más területéről jövő tagsági díjakat a központba küldi s ennek fejében azon kérvényeket, a melyeknek a besztercebányai fiókegyesület eleget tenni nem képes, a központba teszi át, a mely ezeket is kielégítheti. Közös ájtatosságul egyelőre havonként egy délutáni ájtatosság van tervbe véve egy órai szentségimádás szentbeszéddel: később, ha ennek kellő eredménye lesz, többet próbálunk. Az egyesületre különben a központi egyesület szabályai maradnak érvényben, csak a helyi szervezet szabályai lesznek jóváhagyás végett a megyés püspöknek bemutatva. Mielőtt azonban ezt megtenném, Igazgató úrnak kifejezett hozzájárulását is kérem, kérve egyszersmind szives értesítését, vajjon lehet-e szentségimádási órát úgy is tartani, hogy az imádási óra második felében már a szentbeszéd megtartassék?»

Felelet: Lehet; még pedig a kitett és el nem takart Oltáriszentség előtt. Tanácsos azonban, hogy előbb-utóbb az egész óra közös vagy magánimádással teljék el.

Erdély. A kolozsvári Oltáregyesület nov. 15-én tartotta közgyűlését, a melyen a tisztikarban egyhangú választás eredményeként a következő változások történtek: Frana Péter kereskedelmi akadémiai tanár helyett, ki időközben Marosvásárhelyre neveztetett ki tanárnak, titkárrá *Komáromy* Dezső kegyesrendi theológiai tanár, a hittudományi és tanárképzőintézet prefektusa választatott. Ellenőrök lettek: *Nemes* Ferencz dr. városi tanácsos és *Ehrlinger* Ferencz. *Bogdánffy* Mihály volt ellenőr lemondott. Jegyző *László* Róza tanítónő lett, ki eddig a ruhatárosnői tisztet viselte. Ruhatárosnők *Hirschler* Irma és *M. Adelma* nővérek lettek, L. R. és *Lendvay* Emilné helyett. Választmányi tagok: *Lendvay* Emilné, *Winkler* Teréz és Emma, *Kabán* József, *Boross* József, *Jellmann* Gyula. A gyűlés határozatából kifolyólag X. Pius pápának és a lourdesi kegyhelynek aranyjubiläumát december 8-án ünnepelte meg az egyesület, a melyen *Molnár* János prelátus tartott fényes beszédet. Az év folyamán felolvasási ciklusok tartatnak a vallás és művészet köréből. (Az üldözések kora. A kereszténység diadala. Rafael.) Az Oltáregyesületek lelki életének fejlesztésére népmisziók fognak tartatni, melyeknek szónokai megbízott szerzetesek lesznek. A tavaszi kiállításra már most folynak az előkészületek, az egyesület ez évben is fog jelentést kiadni.

Kitől származott az Erzsébet Örökimádás templom eszméje? *Kánter* Károly prelátus, a Központi Oltáregylet igazgatója fölkerít bennünket a következők közlésére:

A lapok téves értesítéseivel szemben már a történelmi hűség kedvé-

ért is kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a *budapesti Örökimádás-templom létesítésének eszméjével* már évtizedek óta foglalkozott ugyan a budapesti Központi Oltáregyesület, de azt a gondolatot, hogy a templom létesítése az Istenben boldogult Erzsébet királyné emlékezetével hozassék kapcsolatba, először *Almásy Mária, a budapesti angolkisasszonyok főnököje* pendítette meg. Az Oltáregyesület a gondolatot csak továbbfűzte a mozgalmat megindította, melyet azután az Erzsébet Örökimádás-templom Egyesület vitt teljes eredményre.

Ezzel kapcsolatban egy tévedésről értesítjük a katolikus olvasóközönséget. Sokan vidékeink körül az *Erzsébet Örökimádás-templom 300.000 koronás hiányának* fedezésére szánt adományait az *Erzsébet fogadalmi templom* sorsjegyeire küldötték. Kijelentjük, hogy az Erzsébet fogadalmi templom, mely Kokovay János plébános buzgó fáradozása folytán most épül Erzsébetfalván, a főváros közelében, nem tévesztendő össze az üllői-uti Erzsébet Örökimádás templommal, a melynek szánt adományokat kizárólag a következő címre kegyeskedjenek küldeni: Örökimádás-templom Egyesület, Budapest, IX., Üllői-út 77.

Pápai jubileum az Örökimádás-templomában. Az Országos Jubileumi Bizottság Magyarország fővárosában nagy buzgalommal szervezte az aranymiséés pápa jubileumát. Mivel e jubileum az Oltáriszentségnek volt ünnepe, a Központi Oltáregyesület november hóban a következő felhívást tette közzé:

«*Felhívás.* Ismeretes, hogy a szentséges Atya, X. Pius pápa áldozári jubileumának központi napjául saját maga e hó 16-át tűzte ki. A szentséges Atya ezen óhajának megfelelőleg a budapesti Örökimádás-templomban (IX. kerület, Üllői-út 75—77. szám) [e hó 16-án hétfőn, pápai jubileumi ájtatosságokat tartunk. Reggel 9 órakor ünnepi püspöki szentmise lesz. Délután 5 órakor szentbeszéd és szentséges áldás. A szentmisét nagy segédlettel dr. Kohl Medárd segédpüspök mondja. A szentmise alatt *közös szent áldozás*, melyre nemcsak az Oltáregyesületnek, hanem minden budapesti katolikus egyesületnek, kongregációknak, köröknek, a III-ad rendnek stb. tagjait és általában a hiveket ezennel meghívjuk és kérve-kérjük az *egyesületek elnökségeit, hogy az egyesületek tagjait, a lelkiatyákat, hogy gyónó gyermekeiket és a vasárnapi szónokokat, hogy minden templomban a hiveket az Örökimádás-templomban való közös szent áldozásra buzdítsák.* Tegyük a szentséges Atya által választott e napot itt Budapesten katolikus ünneppé, mutassuk ki hódolatunkat, szeretetünket a szentséges Atya iránt és ajánljuk fel *százak és ezrek szent áldozásainkat* és a papság szentmiséit a szentséges Atyáért. A szentséges Atyának ennél kedvesebb ajándékot nem adhatunk.

A jubileum napját előkészítő ájtatosságok előzték meg, melyek alatt

Kánter Károly prelátus és *Makay* Lajos hitoktató tartottak beszédorozatot az Oltáriszentségről és a pápáról. Az ünnepély fénypontja jubileumi szentmise volt, melyet *Kohl* Medárd segédpüspök tartott meg a bibornok hercegprimás képviselőjében. A püspök 9 órakor érkezett meg *Berger* Márk kanonok kíséretében. *Kánter* Károly, dr. *Walter* Gyula és dr. *Nemess* Antal pápai prelátusok fogadták, ezenkívül még dr. *Robicsék* Ferencz, dr. *Ernszt* Sándor, dr. *Hanauer* István, *Izsóf* Alajos, *Bussay* Tivadar, dr. *Töttössy* Miklós, *Makay* Lajos és több növendékpap segédkezett a szentmisén, mely alatt félezer hívő járult a szent áldozáshoz.

Délután 4 órakor az Országos Jubileumi Bizottság *Kánter* Károly pápai prelátus és örgróf *Pallavicini* Edéné elnöklete által díszgyűlést tartott a Központi Oltáregyesület nagytermében. A gyűlésen *Kánter* prelátus mondott beszédet az Oltáriszentség pápájáról, X. Piusról. Indítványára a gyűlés hosszabb üdvözlő táviratot küldött Rómába a jubiláris pápának. A táviratra a szentséges Atya áldásával Rómából a következő válasz érkezett *Kánter* K. igazgatóhoz:

«Sanctissimus Pater tibi tuisque sodalibus gratus ob preces Deo pro ipso fusas ac vota oblata peramanter vobis apostolicam benedictionem impertit. Card. Merry del Val.»

Magyarul: Szentséges Atyánk tenéked és az egyesületi tagoknak hálás köszönetet mondva Istenhez küldött imáitokért és felajánlott áldozásaitokért, atyai szeretettel küldi apostoli áldását. Merry del Val biboros.

A gyűlés után következett az ünnepélyes Te Deum. Megelőzőleg dr. *Andor* György prelátus-kanonok tartott szentbeszédet az Örökimádás templomában, melyet a Szentségimádó hívők zsúfolásig megtöltöttek. A szónok lelkes hangon beszélt az egyház látható és láthatatlan fejéről és hálaadásra hívta fel a hiveket, kik az ájtatosság befejeztével a pápai himnusz hangjai mellett ünnepelték a jubiláris pápát.

X. Pius pápa aranymiséje. Rómában nov. 16-án nagy fénynyel ünnepelték meg Krisztus helytartójának jubileumát. A zsúfolt és gazdagon díszített székesegyház gyönyörű látványt nyújtott. Az ünnepélyen résztvettek a külföldi fejedelmek és államfők külön missziói, a diplomáciai kar tagjai, a pápa családja, a Máltai-rend nagymesterei és itt időző egyéb méltóságai, a római patricius-családok és számos olaszországi és külföldi zarándok.

Kilencz óra felé Öszentsége elhagyta termeit és a Capella de Pietába ment, ahol a főpapi ruhát öltötte fel és a sedia gestatoriára lépett, hogy a templomba menjen. Elöl haladtak hosszú menetben a Rómában jelenlevő biborosok, számos érsek, püspök, prelátus és a Szent-Péter-templom papsága. A svájci gárda nyitotta meg és zárta be a menetet. Az egész út mentén a pápai gárda csapatai tisztelegtek. A pápa valamennyi jelen-

levőre áldását adta. A menet rendkívül fenséges benyomást keltett. A pápát, a midőn belépett a bazilikába, trombitaharsogással köszöntötték, a főoltárig vezető út megtétele közben pedig a közönség kendőlobogtással üdvözölte. A midőn a pápa a főoltárhoz ért, a Sixtus-kápolna ének-kara Perosi vezetésével a «Tu es Petrus»-t énekelte. Időközben a biborosok és prelátusok elfoglalták helyeiket a főoltár körül. A pápa felöltötte papi ruháit és az oltárhoz ment, a hol a bibornokok és a többi főpapok segédletével misét mondott, melynek végén megáldotta a gyülekezetet. A menet ezután visszafelé indult. Déli fél 1 órakor az ünnepély véget ért. *Matild* szász hercegnő, *Mihajlovics Sándor* nagyherceg és *Xenia Alexandrovics* nagyhercegné, az orosz czár huga, három gyermekével az uralkodóházak tagjai részére elkülönített emelvényről nézték végig az ünnepélyt. A pápa palástját a spanyol nők adományozták, mitrája *Vilmos* császárnak XIII. Leó pápának adott ajándék. Az ünnepélyen összesen 28 bibornok, több érsek és 280 püspök vett részt. A templomban jelen volt közönség számát 50 ezerre teszik. Számos a Vatikánhoz közel fekvő ház zászlódíszet öltött. A Vatikán főkapuján a pápai lobogó lengedezett. Az ünnepély igen impozáns lefolyású volt.

Az ünnepség befejezését nagyszerű kivilágítás alkotta. A bazilika harang-tornyának homlokzatai, valamint a palota homlokzata villamos és bengáliai fényben ragyogtak. Rendkívül szép, szinte tündéri látványt nyújtott a Szent-Péter-tér, hol a kolonnádokat, valamint a bazilika homlokzatát bengáliai fényvel világították meg. A szakadó eső ellenére nagy néptömeg hullámozott az utcákon és élvezte a gyönyörű látványt. Magát a Szent-Péter-domot a kedvezőtlen idő miatt nem világították ki.

Hálás köszönetünk.

Páter Damascenus karmelita atyától a következő sorokat vettük:

Főtisztelendő Szerkesztő Úr! Ezen kis füzeteket egy győri buzgólelkű hölgy az Úr Jézus és a lelkek iránt való szeretetből saját költségén kinyomatta és minket kért föl, hogy az itt összecsomagolt füzetecskéket az «Örökimádás» folyóirata részére megküldjük azon kérelemmel, hogy az «Örökimádás» jövő hónapi számához mellékelni sziveskedjék s az előfizetők mindegyikének egy-egy példányt juttasson.

Győr, 1908. nov. 9. Mély tisztelettel

Fr. Damascenus a. s. Anna. O. C. D.

Midőn olvasóink és magunk nevében e karácsonyi ajándékért leghálásabb köszönetünket fejezzük, a buzgó lelkű úrhölgyre az eucharisticus Jézus gazdag áldásait kérjük.

Budapest, 1908. dec. 15.

Az Örökimádás szerkesztősége.

A szent Szűz Karácsonyestéje.

DINT a hogy a májusi erdő a csillagos mennybolt alatt telve van kéjes, illatos étellel, titkos édes termékenységgel, néma zenével és lefátyolozott szépséggel, olyan volt a szent Szűz Karácsony-estéje. Finom mély lelken a próféták és költők és szentek kedélyének villogásai lobbantak föl, az áhitat, bensőség, imádás, öröm elragadtatásai közt. Lelke át-szellemült a leányos s az anyai érzések bájától; öntudata, mint egy ezüst tükrözésű mélység, melyből a legszebb, legédesebb s legharmónikusabb életnek világítása áradt ki; ő is látta Betlehemet, a barlangot, a jászolt, a hívőnek, a prófétának, a szentnek, s végre az Istenanyának szemével; ah mily fényben látta! Saját édes elragadó boldogságának fényében. Hát lelket adj édes Szűz, lelket, nyiss fényforrást bennem, hogy lássak, hogy hittel, szeretettel lássak, hogy a szépséget, hogy az Istent lássam. Édes látnok, nyisd meg szemem karácsonyi vízióra!

S nem veszik fel, mert telve volt Betlehem, telve idegennel, jövevény-nyel, pletykával, lármával, vaksággal. Ott neki helye nincs. A szív ily Betlehem lehet; nincs benne helye Istennek. Fölfogad mindent, csak őt nem; tele szívja magát állóvízzel, mint a pocsolyába esett szivacs.

Tehát elvonul a barlangba, el a csendbe, el az Isten galambjainak sziklaréseibe. Ah, itt csend van, itt ünneplő magány van, itt hangosan beszél a szív, itt hallani az Isten léptét. Mily kedves ez neki. Mint az Úrnak kedves a szegény templom, hol egyszerű nép térdenállva imádkozik. Szegénység és melegség. A barlang s benne a Szűz, az «arca Dei»; no lám mégkerült Jeremiás barlangja, hová az Isten szekrényét rejtette; itt a frigyszekrény, itt a cherubszárnyak, mindjárt meglátjátok az Isten dicsőségét!

A szent Szűz, mint várandós Istenanya készül fogadni s köszönteni az Urat; várja s hívja őt. Tudja, hogy eljön, tud ő mindent.... Látja leszállni az éjt s tudja, hogy tündöklő lelke azért van ide állítva, hogy a közelgő Jézusnak világítson... látja a barlang aljazott szalmáját s érzi, hogy lelke ki van terítve puha, illatos szőnyegül a belépő Isten lábai elé... néma az éj s ő tudja, hogy a szférák zenéjének is el kell csitulnia az ő üdvözlő szerető csókjától. Ah igen, végtelenbe emelkedő dagály emeli a szent Szűz érzelmi világát!... A természet s kegyelem első zsenge szeretete ül ünnepet benne. Szent, fölséges, dicsőséges Szűz!

Künn énekeltek Glóriát; de az csak gyöngye visszhangja, csak elhaló lüktetése annak a hymnusnak, annak az imádásnak, mely a Szűz lelkében kelt, hiszen e lélekben vált ki a legboldogságosabb anyának éneke, melyet Isten magának rendelt üdvözlötül. Kívülre nem hangzott; nem baj. A sziv dala öröm, hála, édes vigasz, virágos remény, lendületes, kotta nélküli, belső énekek.

Prohászka Ottokár: Elmélkedések.

❧ Hit és haza ❧

A MAGYAR eucharisticus renaissance méltó kísérőjeképpen jelent meg ez év karácsonyán kedves meglepetésül Szepessy Lászlónak legújabb verses kötete.* Értékét emeli a munkának, hogy a jeles költő szavalókönyv gyanánt adja kötetét a magyar ifjúság kezeibe, mert bizonyára éppen a szavalat az, a melylyel leginkább lehet az ifjúság lelkébe plántálni az eszményiség szeretetét. Mert hiszen ez az eszményi örökké ifjú keresztény világnézet nyilatkozik meg Szepessy munkájában. Örömmel olvastuk minden lapját a vérbeli költőnek, ki az Örökimádás lapjain kezdette meg költői pályáját. És elmondhatjuk, hogy az ő ragyogó költészete örökimádás. Akármiről ír, mindenünnen kiérzik az ima szelleme, az erősen lüktető és dobogó szív, mely nem káprázatokért, de a valóságért hevül, a két legigazibb és úgyszólván egyedüli valóságért, a hitért és hazáért. Szepessy vérbeli magyar költő. Az epika az ő eleme a koboznak forgatója. Jelen kötetben is kizárólag elbeszélő költemények vannak. A történelemnek eseményei, a bűvös-bájos természetnek ezernyi mozzanatai vannak itt elbeszélve, a mint azok az ő imádkozó lyráján átszűrődtek. Ő úgy nézi a dolgokat, a történelem folyását, az egész világot, a mint van: Isten szemével. A való életet rajzolja dramatikus mozgékonyssággal, Isten ott munkálkodik a bűnös ember lelkében, teremt, tüzel, lelkesít, megbocsát, felemel és vigasztal. Ott van az *Immaculata*, a mint Tamásnak és Juliskának az erdőben megjelen s az ifjú fenyegeti a szentarczú asszonyt:

E szókra fényözönt lövelt a hely
S a gyenge nő szoborszilárdan állt ott
Az erdő bokra fája reszketett
A lombokon a szellő orgonázott
Virág tömjénezett, patakvíz csengett
Suhantak a láthatlan angyalok
Míg a magasba tűnt alak felelte
«Szeplőtelen fogantatás vagyok!»

Nála az egész természet imádkozik, az egész természet olyan, mint egy templom; mintha lelke volna, minden imádságra vágy. «Legtöbb szírom templomra hull, A tornya csupa rózsá már, S a sok harang nyughatlanul az Ave Máriára vár.» (Salzburgi Mária harangok). Ott látjuk a költőt Abbáziában a Stella Maris szobra előtt s tudja, hogy «A tenger nem felejt, miként az ember, Szines csigákba fényes gyöngysorok, Dús kincseit rajongó szeretettel Köréje rakva halk imát susog... A gyöngysor a tenger szent olvasója, Minél csodásbat föld se, ég se lát, Solot kelepel a hótiszta gólya, Sirálycsapat zeng karmelódiát.» Így imádkozik a szent természet örökkén-örökké* *Virágjátékaiban* a virágkar énekeli: Örökzöld, kússz a

* Hit és haza. Vallásos és hazafias elbeszélő költemények. 1908. Szent-István-Társulat. Ára 4 k., diszk. 5 korona 60 fillér.

fára föl, Ott tegyed össze két kezed, Éghez közel az Ég Urát, Bizvást ki is engeszteléd. Minden imára ihleti a költőt, sőt a pogány környezet ellenére is imádkozik. Boszniai katonaeletében írta: Vad idegen hiába zár el engem, Örök kísérőm mindenütt hitem; Muedzinajk harangoz bár csak itten, Falunk harangja ringat szeliden... Mert hát nem minden jó a világon, a költői lélek egymásba fonódva észreveszi az ellentéteket, úgy látja, hogy a világon egymás mellett van a jó s a rossz, hogy a jónak és igaznak diadala teljesebb harmónikusabb legyen. *Szent Piroska a szobornál* is tiszta volt a bűn közepett, Mint hattyú a mocsár felett. A Pesti Mária szoborról mondja: Mint dudva közt a lilium, Káromkodás közt szent ima: Úgy állsz te tiszta hófehér, Csodálatos Szűz: Mária! A világváros forgatában ezer meg ezer kis tragédiát lát, hol nem vér, csupán csak könny folyik: a bűnös ember tragédiája. Kaszárnya, kórház, iskola, utca, csapadék minden előjön s a vad zivajban keresztültör az örökké művészi szent ima. A katonakórházban az «Apácák, földi angyalok» lelkek, mint az oltár, Az isten élő trónusa, Mosoly örökmécs, ima himnusz, Míg csendbe lengenek tova... Ha betegágy fölé hajolnak, mint tó fölé a lilium, Remény ébred a tört szemekben, S elaluszik e fájdalom... Méhzümmögésnél szelidebben, Hullámszik el az ágyomig, S a szent ének kibontogatja Hitem ragyogó szárnyait... Az ima szelleme mint valami jótékony szellő a bűnös élet nyomasztó légkörében. *A Primadonna* a színpadon nyert csokrait a szent szűz szobrára teszi s előtte jegyzi el magát. *Kél leánytestvér* van; férjhez menők csunya és szép; a csunya imádkozik, s az imában megszépül és jó férjet kap, a másik, a hiú, maga marad. Így segít az ima az élet apró gondjaiban is. Ha már itten így van: mily hatalmas erővel tör ki e világfelfogás a történelem nagy eseményeiben Szent István, Szent Imre, Szent Margit legendáiban, a melyek hol megrendítőek, hol kedvesek, hol humorosak. (*Szent Erzsébet, Szent Imre ravatala, Szent Imre sírja, Rákóczi lobogója, Kalocsai kápolna kincse, Az andocsi szobor.*) Költeményeinek vezéreszméjét talán legjobban *Szent Antal halai* fejezik ki:

Vén Pádua virághimes ölében
Hol őszfejű alpok szeme pihen,
Fáradhatatlan nyelve megvan éper,
Miként a szónoklatok hevében
S ha a halász hozzája esdekel,
Hálója rendszeren halakra lel,
Mert Antal megtanította a világunk!
Hogy szent imával mindent megtalálunk!

Ez a diadalmas világnézet, mely Szepessy Lászlót a diadala felé haladó és tenni tudó magyar katholicizmus első költőjévé teszi. Viszontlátásra az új katolikus szépirodalmi lap hasábjain!

sen 50 kor., Bösze Teréz 2 k, Zeisler Józsefné 1 k, Sarkadi Margit 24 f, Kardos Jánosné 2 k, ft. Bobák János a vizslói és pámlényi tagoktól 20 k.

Az Oltáregyesület rendes tagtától 1908. év május havában befolyt, Békési Ágota 2 k, Huszarik Anna 2 k, Hotkó Cecília 2 k, Valek Mária 2 k, Stanek Mária 2 k, özv. Szabadhegyi Zoltánné 5 k, Javorka Verona 2 k, Mártván József 2 k, Manyur Károly 1 k, Sándor Anna 1 k, Horvát Mária 2 k, Hirsch Anna 10 k, Magyar Karolin 2 k, Kreicse Ágnes 1 k, Mikok 1 k, Felmayer Vilma 10 k, Rigler József Ede és neje 8 k, Vagner Klára 4 k, Schőja Antalné 4 k, Hercig Bálintné 1 k, Bakos Mária 40 f, Nagy Teréz 24 f, özv. Eichinger Károlyné 30 f, Schwarczer Ottóné 10 k, Kautz Gyuláné 10 k, Ágoston Józsefné 10 k, Hegyessy Lászlóné 10 k, Csiszár Jánosné 10 k, Goszthony Mihályné 20 k, Földvári Sándorné 4 k, Neumayer Anna 4 k, Kőrösi Róza 2 k, Varsó Mihályné 2 k, Streysz Béláné 2 k, Kiszél Gizella 2 k, Horváth Jánosné 2 k, Neumayer Matild 1 k, Zubriczky Anna 2 k, N. N. 2 k, Luka Kövér Mária 2 k, Ormos Jánosné 4 k, Ráth Gizella 4 k, Pugnát Julia 4 k. (Folytatása követk.)

Számadás az eperjesi gör. szert. kath. püspöki megyéből a budapesti központi Oltáregyesület szent céljainak előmozdítására az 1907. évben befolyt adományokról. A szárazkéri egyház és oltáregyleti tagok illetéke 16 k 50 f, A sajópálfalvi egyház és oltáregyleti tagok illetéke 9 k. 04 f., A felsőszepesi ker. egyházainak illetéke 12 k, Kecskócz, Csarnó, Endrevágás és Cseres egyházak illetéke 5 k 92 f, Som anyaegyház, Jakoris, Kiszeben-majorság fiókegyházak illetéke 3 k 96 f, Györgyösi egyház és oltáregyleti tagok illetéke, Kabalás fiókegyház illetékével együtt 13 k 56 f, Krempachi anyaegyház és granasztói fiókegyház illetéke 2 k 08 f, Makovikai ker. egyházainak illetéke 11 k 20 f, Miskolczi egyh. és az oltáregyleti tagok illetéke 10 k, Sajópálfalvai oltáregyleti tagok illetéke 8 k., Szárazkéri oltáregyleti tagok illetéke 18 k. 18 f., Mucsonyi oltáregyleti tagok illetéke 30 k 50 f, Lubóczi oltáregyleti tagok illetéke 22 k 66 f, Kassai oltáregyleti tagok illetéke 40 k 79 f, Heőkereszturi oltáregyleti tagok illetéke 14 k, Czigelkai oltáregyleti tagok illetéke 13 k 34 f. Összesen: 232 korona 64 fillér. Dr. Repák Jenő, egyházmegyei oltáregyleti megbizott.

Csolnoki Oltáregyesület tagsági díja. Grosch Ferencz 24 f, Haasz Lőrincz 24 f, Mayer Francziska 24 f, Mayer Ferencz (Kaiser) 24 f, Pfeiffer Teréz (Hilbert) 24 f, Pfeiffer Sebestyén 24 f, Spielmann Mária 24 f, Schwartz Magdolna 24 f, Reichenbach Katalin 24 f, Henrik Mária (Huber) 24 f, Schmiedt Katalin 24 f, Putz Teréz (Haasz) 24 f, Riedling Mária (Eichardt) 24 f, Klotz Mária (Kempff) 24 f, Putz Teréz (Fink) 24 f, Quintz Mihály 24 f, Gasser Éva 24 f, Putz János (Ebelle) 24 f, Prigl Róza 24 f, Riedling Ferencz 24 f, Janoschitz Mihály 24 f, Obele Mária 24 f, Putz Francziska (Koller) 24 f, Wagner Francziska (Prigl) 24 f, Pfluger János 24 f, Pfluger Ferencz 24 f, Hauck Anna 24 f, Huber Anna 24 f, Marx József 24 f, Kubicsek Katalin 24 f, Stenger Margit 24 f, özv. Mayer Jakabné 24 f, Hilbert Francziska 24 f, Prigl Mária (Pedl) 24 f, Kimmel Mária 24 f, Tittmann Anna 24 f, Hauck Teréz 24 f, Holl József 24 f, Beninger János 24 f, Wieszner József 24 f, Kubicsek Mária Anna 24 f, Schmiedt Mária (Hafner) 24 f, Prigl Mária (Rieberger) 24 f, özv. Locher Antalné 24 f, Thier Katalin 24 f, Riedling Anna (Janoschek) 24 f, Mayer Róza (Meixner) 24 f, Koller Mihály 24 f, Sax Éva 24 f, Knieszél Francziska 24 f, Pick Margit (Lilli) 24 f, Krizsák Mária

(Mihálovits) 24 f, (Klotz) Borbála (Marx) 24 f, Merkl Mária 24 f, Locher Ferencz 24 f, Pfluger Anna 24 f, Kreis Francziska (Haasz) 24 f, Quintz Francziska 24 f, Putz Mária Klotz 24 f, Mayer István 24 f, Weisenburger Teréz 24 f, Weisenburger Róza 24 f, Prigl Mária (Tittman) 24 f, Quintz Katalin (Grósz) 24 f, Ming Anna 24 f, Mayer Ferencz (Binder) 24 f, Klein Anna 24 f, Hilbert József 24 f, Schmiedt Magdolna 24 f, Schmiedt Mihály 24 f, Thier Mária 24 f, Prigl József (Pauli) 24 f, Quintz Borbála 24 f, Prigl Pál (Pauli) 48 f, Mayer Mária (Fink) 24 f, Hilbert Mária Anna 24 f, Kimmel Róza (Brenner) 24 f, Wieszt Anna (Géci) 24 f, Gasser Anna (Wagner) 24 f, Putz Éva (Kimmel) 24 f, Gangl Mária 24 f, Köck Lajos 24 f, Rosenbach Ferencz 24 f, Weiszer János 24 f, Konyik Julia 24 f, Benye Lénárd 24 f, Kucsera Erzsébet 24 f, Kniesz Mária (Pick) 24 f, Pfeiffer József 24 f, Parakovits Anna 24 f, Hambach Teréz (Holl) 24 f, Mihálovits András 24 f, Kempf Gábor 24 f, Lakner Mária 24 f, Galster Éva (Meixner) 24 f, Haasz Teréz (Putz) 24 f, Gangl Teréz 24 f, Rább Mária (Klotz) 24 f, Schwanauer Borbála Klotz 24 f, Pfeiffer István 24 f, Mingl Erzsébet 24 f, Trexler Ferencz 24 f, özv. Trexler Pálné (Putz) 24 f, Riedling István 24 f, Kiss Mária 24 f, Holl Jakab 24 f, Merxner Anna (Klausz) 24 f, Kimmel Katalin (Putz) 24 f, özv. Haasz Pálné 24 f, Schmiedt Mária (Janositz) 24 f, Schmiedt József (sirásó) 24 f, Tittmann Teréz 24 f, Gerli Albert 24 f, Zahradka Ferencz 1 korona. Áthozat: 24 kor. 24 fill. Összesen: 28 korona és 36 fillér.

Az oltáregyesület elhunyt tagjai 1907-ben. Ridich József Kukmér, Rhon Julia Budapest, Budai Francziska Pozsony-Eperjes, Deutsch Teréz Kukmér, Gelencsér Anna Balaton-Ederics, Garzsi-Bohanicz Kata Bozók, Imp Mária, Klanácski Julianna, Karner József Kukmér, Kovács Józsefné Salgótarján, Meszner Mária Budapest, Majercsák Katalin Csorvás, Mónis Mihály Bozók, Német Brigitta Balaton-Ederics, Nagy Pálné Pozsony-Eperjes, Szedmák-Kmety Katalin Bozók, Szvefics Erzsi, Schrampf József Kukmér, Sebestény Mária, Ruma Tóújjobbágyi László Heves-Aranyos, Török Mária Bátor, Tarisnyás Terka, Török Lajosné Szamosújvár, Vibor József Vámosmikola, Weinhofer Teréz Kukmér, Xolin Julia Budapest, Ziderics Erzsébet, Zelwecker Jakabné Budapest, özv. Meixner Jánosné, Mank Lajos, Baracska Verona, özv. Cuculinus Antalné Budapest, Eifrid Róza Szatmár, Földi Józsefné, özv. Hlavács Gyuláné, Herczl Hermin Budapest, Kóss Matild Heves-Aranyos, Lavács Anna Budapest, Nagy Ödön Pozsony, Berger Andrásné Budapest.

Az oltáregyesület elhunyt tagjai 1908-ban. Szecske Julianna Heves-Aranyos, Snittchen Katalin, Szegedi János Budapest, Seben Pál Korcsok, Ruznyák Mari Hont-Bozók, Balog Antalné Dunavecse, özv. Hergert Józsefné Budapest, Olcsovszky Lázár Katalin Unyad, Ottinger Etel Budapest, Petrovkin Kudlács Anna Bozók, Plavi Róza Ó-Buda, Pap Apollónia Erdőtelek, Ruznyák T. Mária Hont-Bozók, Szisz Erzsébet, Lovró Erzsébet, özv. Sinkó Mihály, Báka Mária, Pállos Mária Vámosmikola, Balog Antalné Dunavecse, Bartvai Anna Tarnaméra, Balkó Kmet Anna Litva, Erdélyi Magdolna Zsigárd, Juhász Mária Tarnaméra Kuropatka Mari, Molnár József Budapest, Onderkó Anna Rubó, özv. Paronbek Jakabné, Rumbold Margit, Ramerbauer Júlia Budapest, Szabol Sztasik Katalin Kende, Urbán Erzsébet Bajót. *Nyugodjanak békében.*

KIMUTATÁS

A

BUDAPESTI KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

ÁLTAL AZ 1908. ÉVBEN

AJÁNDÉKOZOTT TÁRGYAKRÓL.

Ájándéktárgyakat kaptak:

I. Az esztergomi egyházmegyében. Bócz Károly, *Aszós*: 1 fehér vecsernyepalást stolával, 2 corporale, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő. — Borbás I.ászló, *Bars-lédecz*: I. A ghymesi filia részére: 1 fehér miseruha, 1 fekete miseruha, 1 karing. II. A kozsolányi filia részére: 1 fehér miseruha, 1 karing. — Sr. Lengyel Ladisla, *Selmeczbánya*: Az intézeti kápolna részére: 1 ünnepi fehér miseruha. — Csémy Antal, *Alsó-Várad*: 1 fehér vecsernyepalást stolával. — Gyürky Endre, *Vámos-Mikola*: 1 fehér miseruha, 1 füstölő tömjéntartóval, 2 alba, 2 karing. — P. Scheirich Bonaventura, *Esztergom*: A szent Ferenczrendi zárdatemplom részére: 1 fekete miseruha, 1 vörös miseruha, 2 alba, 4 corporale, 4 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 4 palla, 2 öv. — Zahradka Ferencz, *Csolnok*: 1 fekete palást stolával, 1 misekönyv-állvány, 1 karing. — Boda Gábor, *Endrefalva*: I. A mater részére: 1 ciborium, 1 alba, 1 karing, 4 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 2 palla, 4 ministránsing. II. A pilingi filia részére: 1 fehér miseruha, 1 alba. III. Szécsény filia részére: 1 fekete palást stolával, 2 corporale, 1 oltárterítő, (400.) 2 ministránsing. — Jaros Károly, *Barsfüss*: A kisbellegi filia részére: 1 kehely patenával, 1 fehér miseruha, 1 viola-fehér magánstola, 1 alba, 1 karing, 6 corporale, 6 kehelytörlő, 1 öv, 1 velum. — Jeszenszky Kálmán, *Balassa-Gyarmat*: Szügy filia részére: 1 kehely patenával, 1 misekönyv, 1 gyászmisekönyv, 1 alba, 1 karing. — Prágay József, *Kisoroszi*: 1 ünnepi fehér miseruha, 1 fehér vecsernyepalást stolával, 1 velum. — Szakács Viktor, *Uj-Bars*: 1 menyegyzet 2 rúddal, 2 alba, 2 karing, 2 ministránsing. — Csernik Alajos, *Nagy-Herestyén*: 1 fehér miseruha. — Sr. Ambrozia Vetter. *Budapest*: Az Üdvözítőről nevezett nővérek házikápolnájának. 1 fehér miseruha, 1 piros miseruha, 1 alba, 1 karing. — *Budapest*: A Bethániai kápolnának. 1 oltár, 1 kehely patenával, 1 fehér miseruha, 1 vörös miseruha, 1 misekönyv, 1 alba, 1 karing, 2 vállkendő, 2 corporale, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 2 oltárterítő, 1 velum, 2 ámpolna tálczával, 1 antipendium, 1 magánstola, viola.

II. A nyitrai egyházmegyében. Szlanyinszka Mihály. *Ledniczróna*: I. A mater részére: 1 viola miseruha, 1 füstölő, tömjéntartóval, 1 karing. II. A szent Anna kápolna részére: 1 karing. — Ludwigh Gyula, *Bossácz*: 1 öröklámpa, 2 készlet canontábla, 2 fekete ministránsruha. — Czvincsek János, *Nagydivény*: 1 kehely patenával, 1 beteglátogatási szelencze, 1 olajtartóval Ol., 1 burzával. — Az Iskola-testvérek, *Nyitrabajna*: 1 viola miseruha, 2 fehér dalmatica, 1 ciborium köpenyke, 1 burza, 1 beteglátogatási szelencze, 1 olajtartóval Ol. 2 karing, 2 vállkendő, 4 palla, 6 kehelytörlő.

III. A székesfehérvári egyházmegyében. A legszentebb Megváltóról nevezett nővérek, *Ercsi*: A házi kápolna részére: 1 kehely patenával. — Dr. Wenczel Árpád, *Tétény*: A kis-tétényi filia részére: 1 fehér vecsernyepalást stolával — Csöngedy Gyula, *Adony*: Ivánca filia részére: 1 kehely patenával, 1 fehér miseruha, 1 alba, 2 vállkendő, 1 öv. — Soeur Marguerite Marie, *Zsámbék*: A török-bálinti új intézet kápolna részére: 1 ciborium, 6 oltárgyertyatartó, 1 misekönyv. — Farkas László, *Zsámbék*: 1 fehér miseruha, 1 alba.

IV. A kalocsai főegyházmegyében. A legszentebb Megváltóról nevezett nővérek, *Zenta*: A szegényházi kápolna részére: 1 ciborium, 1 ciboriumköpenyke. — Sr. Michaela, *Ó-Becse*: A szegényházi kápolna részére: 1 kehely patenával. — Sr. Maria Adelheid, *Magyar-Kanizsa*: A szegényházi kápolna részére: 1 antipendium, 1 oltárcepke.

V. A győri egyházmegyében. Szohurek Antal, *Győr-Szemere*: 1 kehely patenával, 1 monstrancia, 1 alba, 1 oltárterítő, 1 oltárcepke.

VI. A pécsi egyházmegyében. Kovács Gellért, *Szigetvár*: A szent Ferencz-rendi zárdatemplom részére: 1 fehér miseruha, 1 viola miseruha, 1 velum, 1 fehér magánstola, 1 ciboriumköpenyke.

VII. A veszprémi egyházmegyében. Hankó András, *Gyömörő*: 1 fehér miseruha, 1 viola miseruha, 1 viola-fehér magánstola, 1 velum, 1 beteglátogatási szelencze 1 olajtartóval Ol., 1 alba, 2 vállkendő, 1 burza. — Tálos Ede, *Zselickislak*: Simonfa filia részére: 1 kehely patenával, 1 fehér miseruha, 1 misekönyv, 2 fekete ministránsruha, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörő, 6 kéztörő, 2 palla, 1 öv, 2 ministránsing. — Szabó Béláné, *Fonyód*: A fürdőtelepi kápolna részére: 1 fekete miseruha, 1 ciborium, 1 ciboriumköpenyke, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörő, 6 kéztörő, 2 palla. — gr. Esterházy Sándorné, *Marcaltó*: 1 fehér miseruha.

VIII. A besztercebányai egyházmegyében. Kolestik Pál, *Kövesmocsár*: 1 fekete palást stolával, 1 viola-kék magánstola, 1 karing, 2 corporale, 6 kehelytörő, 2 ministránsing 1 antipendium. — Bohács Bertalan, *Óhegy*: Az alsó-töröki kápolna részére: 1 kehely patenával, 1 ünnepi fehér miseruha, 1 készlet canon-tábla, 1 karing, 2 vállkendő, 2 corporale, 6 kehelytörő, 6 kéztörő, 2 palla, 1 öv, 1 oltárterítő, 1 antipendium, 1 kék magánstola, 1 burza. — Strbány János, *Karvaly*: I. A mater részére: 1 ciborium, 1 ciboriumköpenyke, 1 burza, 1 beteglátogatási szelencze 1 olajtartóval Ol., 2 vállkendő, 2 corporale, 6 kehelytörő, 6 kéztörő, 2 palla, 1 öv. II. A bartosi filia részére: 1 fekete palást stolával, 1 viola magánstola, 2 vállkendő, 2 corporale, 6 kehelytörő, 6 kéztörő, 2 palla. III. A kiszelfalusi filia részére: 1 fehér miseruha, 1 misekönyv, 2 vállkendő, 2 corporale, 6 kehelytörő, 6 kéztörő, 2 palla, 1 viola magánstola. — Józif László, *Kékellő*: 1 fekete miseruha, 1 ostyadoboz. — Pillárik István, *Túróczzsentszmária*: I. A mater részére: 1 kehely patenával, 1 fekete miseruha. II. A jerzeniczei filia

részére: 1 fehér miseruha, 1 alba, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő, 1 oltárterítő, 1 oltárcsipke. — Kacska József, *Dóval*: 1 zöld miseruha, 1 alba.

IX. A csanádi egyházmegyében. Fábián József, *Eibenthal*: 1 viola vecsernyepalást stolával, 2 viola ministránsruha. — A szent Keresztről nevezett irgalmas nővérek, *Temesvár-Józsefváros*: A házi kápolna részére: 1 fehér miseruha. — Müller Ede, *Tamásfalva*: 1 fehér miseruha, 1 viola miseruha, 1 pacificale. — Endresz Jakab, *Ernesztháza*: Tomáseváczi filia részére: 1 fehér miseruha, 1 alba, 1 karing, 2 vállkendő, 1 öv. — Walaskienicz Rezső, *Tisza-Szent-Miklós*: Új templom részére: 1 fehér miseruha, 1 oltárterítő, 1 karing, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 2 palla, 1 öv.

X. A nagyváradai egyházmegyében. Csomák János, *Furta*: 1 fekete miseruha, 1 fekete palást stolával, 1 viola palást stolával, 1 ciboriumköpenyke, 1 burza, 1 viola miseruha, 1 öv. — Bozóky Géza, *Belényes*: A kórházi kápolna részére: 1 vörös miseruha, 1 alba, 1 karing, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 1 oltárterítő.

XI. A szombathelyi egyházmegyében. Fandl Ferencz *Németkeresztes*: 1 mennyezet, 1 fehér vecsernyepalást stolával, 1 velum, 1 alba, 1 karing. — Számálovits Ferencz, *Városszalónak*: 1 fehér vecsernyepalást stolával, 1 gyász-misekönyv, 1 alba, 1 karing, 2 ministránsing, 1 antipendium, 1 antipendium a mellékoltárra. — Gartner József, *Kukmér*: A felső-ujlaki filia részére: 1 egyszerű viola miseruha, 4 corporale, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő. — Szilner József, *Zala-Tárnok*: I. A tószegi filia részére: 1 fehér miseruha, 1 oltárkereszt, 1 alba, 1 karing, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő. II. A szentkozmadombjai filia részére: 1 kehely patenával, 1 misekönyv, 1 alba, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő. — Vungrincsics Boldizsár, *Cserencsóc*: 1 fekete miseruha, 1 vörös miseruha, 1 ciborium. — Szilágyi József, *Sámfalva*: 2 kétágú gyertyatartó a tabernaculum fölé. — M. Jacinta, *Szombathely*: A szent Domokosrendi apácák házikápolnájának: 1 fehér miseruha, 1 vörös miseruha, 1 gyász-misekönyv. — Németh Károly, *Meszlen*: 1 viola miseruha, 1 vörös miseruha, 1 fekete palást stolával, 1 öröklámpa, 1 gyász-misekönyv, 2 vörös ministránsruha, 2 alba, 6 kéztörlő, 1 füstölő, tömjéntartóval. — Maitz Jacint, *Németújvár*: Orbánfalva új kápolnájának részére: 1 vörös miseruha, 1 alba, 1 karing, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 1 öv, 2 ministránsing, 1 oltárterítő, 1 oltártakaró. — Szedmák Lajos, *Kemenes-Mihályfa*: 1 kehely patenával, 1 viola miseruha, 1 füstölő, tömjéntartóval, 1 alba, 1 karing, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 2 ministránsing.

XII. Az egri főegyházmegyében. Magócsy Imre, *Gyöngyös*: 1 gótstilú monstrancia, 1 nagy ciborium, 2 vörös ministránsruha. — Hortoványi Antal, *Zalkod*: Viss filia részére: 1 kehely patenával, 1 öröklámpa, 2 oltárpárna, 2 ámpolna, tálczával. — Sr. Alexandra Sokalszky, *Eger*: A szent Anna intézeti kápolnájának: 1 fehér miseruha, 1 alba, 1 karing. — *Eger*: A szent Ferencz-

rendi templom részére: 1 oltárterítő. — Mátyus István, *Tibolddaróc*: 1 velum. — Rigó Mátyás, *Kápolna*: Tófalu filia részére: 1 ciborium, 1 burza. — Szirmai Ágoston, *Nyirbátor*: 1 fehér miseruha, 1 velum, 1 ciboriumköpenyke, 1 burza, 1 füstölő, tömjéntartóval, 1 alba, 1 karing, 2 corporale, 6 kehelytörő, 2 ministránsing, 2 piros ministránsruha. — Vecsey Miklósné, *Egerszalók*: Egerszóláti filia részére: 1 fehér vecsernyepalást stolával, 1 velum, 1 ciboriumköpenyke, 1 magánstola, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörő, 6 kéztörő, 2 palla.

XIII. A szatmári egyházmegyében. Kren Theodolinda, *Mármarosziget*: A kórházi kápolna részére: 1 monstrancia. — Sirnitszky Gyula, *Kisrát*: I. A mater részére: 1 monstrancia, 1 fehér miseruha, 1 alba, 2 corporale, 2 vállkendő, 2 palla. II. Szürthe filia részére: 1 alba, 2 corporala, 2 vállkendő, 2 palla, 1 öv. — Soltész Ferencz, *Madarász*: 1 viola miseruha, 1 fehér vecsernyepalást stolával. — Török Mária Lajos, *Csap*: 6 oltárgyertyatartó, 1 beteglátogatási szelencze 1 olajtartóval Ol., 1 alba, 2 ministránsing. — Pásztor József, *Halmi*: 1 kehely patenával, 1 beteglátogatási szelencze 1 olajtartóval Ol., 1 kettős sz. olajtartó, 1 alba, 1 karing, 2 vállkendő, 6 kehelytörő, 1 öv, 6 kéztörő, 2 palla. — Juhász János, *Zajta*: 1 fekete palást stolával, 2 corporale, 6 kéztörő. — Répássy Izabella, *Ungvár*: Az intézeti kápolna részére: 1 kehely patenával, 1 ciborium, 1 öröklámpa, 1 fehér miseruha, 1 alba, 1 karing. — Keck Bornnald, *Szatmár-Némethi*: A kórházi kápolna részére: 1 köznapi fehér miseruha. — Dr. Buday Sándor, *Gyertyánliget*: 1 ünnepi fehér miseruha, 1 fekete palást stolával, 1 viola magánstola.

XIV. A Rozsnyói egyházmegyében. Dráveczky Károly, *Méhi*: 1 viola vecsernyepalást stolával, 1 velum, 1 fehér magánstola, 1 viola magánstola, 1 pulpitus, 1 alba, 1 karing, 6 corporale, 1 öv, 1 tálca ámpolnával. — Szokolovszky Bencze, *Dívény*: I. A budaszállási filia részére: 1 tabernaculum, 1 fekete miseruha, 1 velum, 2 tabern. gyertyatartó, 2 tabernaculum corporale. II. A rózsaszállási filia részére: 1 kehely patenával, 1 fehér miseruha, 4 oltárgyertyatartó, 1 alba, 2 corporale, 2 vállkendő, 1 karing, 6 kehelytörő, 1 oltárterítő. — Meiszel György, *Uzapanyit*: 1 viola vecsernyepalást, stolával, 1 öv, 2 oltárterítő, 1 antependium. — Teschler Antal, *Csetnek*: 1 misekönyv, 1 gyász-misekönyv, 3 alba, 6 vállkendő. — Szuszai Antal, *Dobsina*: 1 fekete miseruha, 1 fehér vecsernyepalást stolával, 1 oltárterítő a főoltárra, 1 oltárterítő a mellékoltárra, 1 oltár-éke. — Luby Gézáné, *Salgó-Tarján*: 2 alba, 2 karing.

XV. A szepesi egyházmegyében. Kofrit István, *Bukovina-Podszkle*: 1 viola magánstola, 1 praeparatio ad missam, 1 öv, 1 oltárterítő. — Csizmár András, *Lokca*: Breza új filia részére: 1 fehér miseruha, 1 alba, 1 karing. — Almássy István, *Istvánfalva*: 1 viola vecsernyepalást, stolával, 1 karing. — Janovcsik István, *Likavka*: 1 ünnepi vörös miseruha, 2 vörös ministránsruha, 2 fekete ministránsruha, 1 alba, 2 ministránsing. — Kussinszky Vince, *Létánfalva*: Az arnótfalvi filia részére: 1 fekete miseruha, 1 fekete palást, stolával.

XVI. A kassai egyházmegyében. Kleinovszky Antal, *Nagysáros*: Gergelylaki filia részére: 1 fehér palást, stolával, 1 alba, 1 karing. — Szokolszky Bertalan, *Szilvás-Ujfalú*: Kozma filia részére: 1 viola miseruha. — Abszolon, Ede, *Lénártó*: 1 fehér miseruha, 1 velum. — Duschek János, *Alsó-Mizslye*: Hernádszadány új filia részére: 6 oltárgyertyatartó, 1 füstölő tömjéntartóval, 1 gyász-misekönyv. — Plent István, *Kassamindszent*: 1 viola vecsernyepalást stolával, 1 gyász-misekönyv, 1 ünnepi alba, 1 karing. — Antal Károly, *Hernádtihany*: 1 ünnepi fehér miseruha, 1 fehérpalást, stolával, 1 monstrancia, 1 alba, 1 karing, 4 vállkendő, 4 corporale, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 4 palla. — Moys Jakab, *Lapispatak*: 1 fehér miseruha, 1 füstölő tömjéntartóval, 1 öröklámpa, 2 vörös ministránsruha. — Bozóky Géza, *Homonna*: A kórházi kápolna részére: 1 fekete miseruha, 2 corporale, 2 palla. — Jarolin Antonia, *Kassa*: A házikápolna részére: 1 kehely patenával, 1 velum, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 1 oltárterítő, 2 palla, 2 fekete ministránsruha, 1 oltártakaró. — Gerich Gyula, *Butka*: 1 misekönyv. — Martiny Paula, *Kassa*: A szegényházi kápolna részére: 1 fehér miseruha, 1 fekete miseruha, 1 ciboriumköpenyke.

XVII. Az erdélyi egyházmegyében. Kopatz Gergely, *Ó-radna*: 1 fehér vecsernyepalást stolával. — P. Hartmann Tivadar, *Kőhalom*: 1 ünnepi fehér miseruha, 1 ünnepi vörös miseruha, 2 vörös ministránsruha. — P. Lukács Ádám, *Székelybő*: 1 vörös miseruha, 1 hármassz. olajtartó, 1 alba, 1 karing, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 2 palla. — P. Andrée Chrysostomus, *Dés*: 1 vörös miseruha, 1 viola miseruha. — Kováts Károly, *Törösvár*: 1 vörös miseruha, 1 viola miseruha, 1 velum, 1 alba, 1 karing, 2 corporale, 6 kehelytörlő.

XVIII. Misszió. P. Misič Alajos, *Petričevac*: 1 fekete palást stolával. — Imrić Miklós, *Drežnica*: 1 tabernaculum, 1 fehér miseruha. — Fényes Lajos, *Newark*: 1 vörös miseruha, 1 viola miseruha, 1 velum, 1 alba, 1 karing, 6 corporale, 6 vállkendő, 12 kehelytörlő, 12 kéztörlő, 6 palla. — May Heinr, *Dubrava*: 2 oltárgyertyatartó, 1 oltárlámpa, 1 ciborium, 1 vörös miseruha, 1 velum, 1 viola-fehér stola, 1 oltár csipke, 2 magánstola, 1 alba, 6 corporale, 6 vállkendő, 6 kehelytörlő, 1 ciboriumköpeny, 6 kéztörlő, 4 palla.

XIX. Az eperjesi egyházmegyében. Mihálics Gábor, *Torna Horváthi*: 1 ciboriumköpenyke, 1 világos felon. — Bojkovich Sándor, *Keresztur*: 1 világos felon, 1 burza, 1 beteglátogatási szelencze 1 olajtartóval Ol., 1 alba. — Bunganics János, *Szepesjakabfalú*: 1 ciborium, 1 öröklámpa, 1 chrisma és olajtartó, 1 ünnepi fehér felon, 1 fekete felon, 1 alba, 2 vállkendő, 1 oltárterítő. — Hodobay Tivadar, *Alsó-Fenyves*: 1 világos felon, 1 alba.

XX. A nagyváradai gk. egyházmegyében. Ardeleán János, *Amác*: 1 pacificale, 6 kéztörlő, 2 nagy oltárterítő, 1 kisebb oltárterítő. — Herlo Vazul, *Venter*: 1 köznapi világos felon, 1 füstölő, tömjéntartóval, 2 ámpolna tálczával, 1 alba,

1 oltárterítő. — Ardekán Jenő *Szombatság*: A magyar-cséki filia részére: 1 kehely mindennel, 1 füstölő, tömjéntartóval, 1 világos felon, 1 alba, 2 vállkendő, 2 corporale, 6 kehelytörő, 6 kéztörő. — Clintoan János, *Erkenéz*: 1 öröklámpa, 1 füstölő. — Papp János, *Hollód*: 2 vörös ministránsruha, 4 oltárgyertyatartó.

XXI. A szamosujvári gk. egyházmegyében. Simon Gergely, *Detrehem*: 1 oltárterítő. — Sima Lőrincz, *Felső-Szék*: A mater részére: 6 legkisebb gyertyatartó. — Szabó István, *Krasznatótfalu*: 1 tabernaculum, 1 ciborium 1 ünnepi felon, 1 alba, 2 tabernac. corporale. — Pap Simon, *Drág*: 1 ünnepi világos felon. — Ghetie Vazul, *Seredeu*: 2 vörös ministránsruha, 1 csillár. — Sima Sándor, *Perecseny*: 1 pacificale, 2 ámpolna tálczával, 1 tömjéntartó, 1 alba, 6 kehelytörő, 6 kéztörő, 1 oltárterítő. — Deák Emil, *Bogdánháza*: 1 vörös felon a hozzátartozókkal, 1 fekete felon a hozzátartozókkal, 1 burza, 1 alba, 6 kehelytörő, 1 oltárpárna. — Borka János, *Izakonyha*: 1 fekete felon a hozzátartozókkal, 1 alba. — Mayer Viktor, *Kööd*: 2 kép.

XXII. A lugosi gk. egyházmegyében. Dr. Siegescu József, *Budapest*: 1 fekete felon a hozzátartozókkal, 1 pacificale. — Hóza Miklós, *Resiczabánya*: 1 öröklámpa, 5 fekete ministránsruha, 1 alba. — Muteán György, *Nagykomlós*: 1 sárga felon a hozzátartozókkal, 1 alba. — Degán Emil, *Budincz*: 1 tabernaculum, 1 fekete felon a hozzátartozókkal, 2 tabernac. corporale. — Jonás András, *Laczimás*: 1 világos felon a hozzátartozókkal, 1 csillagkereszt, 1 kanál, 1 lándzsa. — Bora Vazul, *Krivobara*: Temes-Székás új filia részére: 1 világos felon a hozzátartozókkal, 1 fekete felon a hozzátartozókkal, 1 füstölő, tömjéntartóval, 1 oltárlámpa, 2 ámpolna tálczával, 1 alba, 2 oltárterítő, 1 Máriakép. — Barbu Romulus, *Zsittin*: 1 fekete felon a hozzátartozókkal, 1 oltárkereszt. — Traila György, *Temesvár*: 1 vörös felon a hozzátartozókkal. — Ardeleán Simon, *Fólya*: 1 vörös felon a hozzátartozókkal.

XXIII. A munkácsi gk. egyházmegyében. Papp Gyula, *Biri*: 1 kehely mindennel, 1 fekete felon a hozzátartozókkal, 1 nagyobb oltárterítő 300—150, 1 kisebb oltárterítő 100—150. — Musztyánovits János, *Tarajfalu*: 1 fehér felon a hozzátartozókkal, 1 alba, 4 vállkendő, 6 kehelytörő. — Saxun Kornél, *Turjaromete*: 1 sárga felon a hozzátartozókkal, 1 alba, 2 vállkendő, 1 nagyobb oltárterítő 180—140, 1 kisebb oltárterítő 140—115. — Guthy József, *Tornyospálcza*: 1 kehely mindennel, 1 ciborium, 1 beteg-látogatási szelencze 1 olajtartóval Ol. — Dámjánovich Béla, *Alsó-Bisztrica*: 1 fekete felon a hozzátartozókkal, 1 füstölő, tömjéntartóval, 1 alba, 2 vállkendő, 1 oltárterítő 150—70, 1 oltárterítő 230—70, 1 oltárterítő 200—150. — Schirilla Andor, *Miskolcz*: 1 világos felon a hozzátartozókkal.